

Projekt

uchwały z dnia
zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY POWIATU ZGIERSKIEGO**

z dnia 2025 r.

**w sprawie przyjęcia Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego
Powiatu Zgierskiego na lata 2025-2030**

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 2 oraz art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 107 i 1907), art. 2 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2024 r. poz. 917) Rada Powiatu Zgierskiego uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program Ochrony Zdrowia Psychicznego Powiatu Zgierskiego na lata 2025-2030, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Zgierskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu na tablicy ogłoszeń Rady Powiatu Zgierskiego oraz w Biuletynie Informacji Publicznej.

Przewodniczący Rady
Powiatu Zgierskiego

Bogdan Jarota

Załącznik do uchwały Nr
Rady Powiatu Zgierskiego
z dnia 2025 r.

„Zdrowie psychiczne to dobrostan,
w którym jednostka realizuje swoje
możliwości, potrafi poradzić sobie
z różnorodnymi sytuacjami
życiowymi, jest w stanie uczestniczyć
w życiu społecznym oraz
produktywnie pracować” (WHO).

**PROGRAM OCHRONY
ZDROWIA
PSYCHICZNEGO
POWIATU ZGIERSKIEGO
NA LATA 2025-2030**

Zgierz, 2025

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
Część I. Podstawy prawne	5
CZĘŚĆ II. Realizacja, źródła finansowania, koordynowanie i monitorowanie Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Zgierskiego na lata 2025-2030.....	8
CZĘŚĆ III. Zdrowie psychiczne.....	9
CZĘŚĆ IV. Charakterystyka obszaru objętego Programem	12
1. Mieszkańcy powiatu zgierskiego.....	13
2. Przyrost naturalny	13
3. Rynek pracy.....	14
CZĘŚĆ V. Ochrona zdrowia	14
CZĘŚĆ VI. Pomoc społeczna i infrastruktura wspomagająca zdrowie psychiczne. Diagnoza obszaru objętego Programem.....	19
1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu.....	20
2. Placówki opiekuńczo – wychowawcze	23
3. Środowiskowe Domy Samopomocy	24
4. Warsztaty Terapii Zajęciowej	25
5. Domy Pomocy Społecznej	28
6. Współpraca z Powiatem Łódzkim Wschodnim w zakresie orzecznictwa.....	29
7. Komenda Powiatowa Policji w Zgierzu	31
8. Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne.....	31
9. Przedszkola i Szkoły oraz pozostałe placówki oświatowo - wychowawcze	37
10. Organizacje pozarządowe działające na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi oraz osób z problemami uzależnień	38
11. Powiatowy Urząd Pracy w Zgierzu.....	41
CZĘŚĆ VII. Cele główne i szczegółowe programu	46
CZĘŚĆ VIII. Sprawozdawczość.....	52
PODSUMOWANIE	53

WSTĘP

„Zdrowie psychiczne jest kapitałem pozwalającym na realizowanie intelektualnego i emocjonalnego potencjału obywateli oraz znalezienie i odgrywanie swoich ról w życiu społecznym, w szkole i w pracy”.

*Zielona Księga „Poprawa zdrowia psychicznego ludności.
Strategia Zdrowia Psychicznego dla Unii Europejskiej” Bruksela 2005 r.*

Obszar zdrowia psychicznego jest ważnym elementem zarówno definicji jak i modeli zdrowia. Światowa Organizacja Zdrowia definiuje zdrowie psychiczne jako dobrostan, w którym jednostka realizuje swoje możliwości, potrafi poradzić sobie z różnorodnymi sytuacjami życiowymi, jest w stanie uczestniczyć w życiu społecznym oraz produktywnie pracować. Zdrowie psychiczne jest fundamentem dobrego samopoczucia i efektywnego funkcjonowania osoby w społeczeństwie. Niniejszy Program opracowany został na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 października 2023 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030, którego główne cele sformułowane zostały w następującym brzmieniu:

- **zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi, w tym osobom uzależnionym oraz doświadczającym kryzysu psychicznego, wszechstronnej i kompleksowej opieki i wsparcia adekwatnych do ich potrzeb,**
- **prowadzenie działań na rzecz zapobiegania stygmatyzacji i dyskryminacji osób z zaburzeniami psychicznymi.**

W obrębie celów głównych wyszczególniono cele szczegółowe:

- 1) W zakresie zapewniania osobom z zaburzeniami psychicznymi:
 - a) upowszechnienie zintegrowanego i kompleksowego modelu ochrony zdrowia psychicznego w oparciu o model opieki środowiskowej,
 - b) upowszechnienie nowego modelu ochrony zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży opartego o trzy poziomy referencyjne,
 - c) upowszechnienie i zapewnienie dostępu do specjalistycznych programów terapeutycznych oraz procedur diagnostycznych,
 - d) upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego,
 - e) aktywizację zawodową osób z zaburzeniami psychicznymi,
 - f) skoordynowanie dostępnych form opieki i pomocy,
 - g) udzielanie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego uczniom, rodzicom i nauczycielom,
 - h) opracowanie i wdrożenie nowego, zintegrowanego i kompleksowego modelu opieki nad osobami uzależnionymi i ich bliskimi,
 - i) upowszechnienie rekomendowanych założeń do programów terapeutycznych dla dzieci i młodzieży problemowo korzystających z nowych technologii cyfrowych,
 - j) opracowanie we współpracy z towarzystwami naukowymi właściwymi w sprawach uzależnień oraz z podmiotami zrzeszającymi psychoterapeutów uzależnień, standardów lub rekomendacji postępowania medycznego, psychologicznego i psychoterapeutycznego w podmiotach prowadzących działalność leczniczą w zakresie leczenia uzależnień.

2) **W zakresie prowadzenia działań na rzecz zapobiegania stygmatyzacji i dyskryminacji:**

- a) prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych dotyczących przedstawiania wizerunku osób z zaburzeniami psychicznymi w mediach,
- b) prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych dotyczących konieczności respektowania praw osób z zaburzeniami psychicznymi.

Podmiotami realizującymi Narodowy Program są ministrowie do spraw: zdrowia, zabezpieczenia społecznego, rodziny, pracy, oświaty i wychowania, spraw wewnętrznych, sprawiedliwości oraz obrony narodowej, a także Narodowy Fundusz Zdrowia oraz samorządy województw, powiatów i gmin. Ustawa przewiduje, że w działaniach z zakresu ochrony zdrowia psychicznego mogą uczestniczyć stowarzyszenia i inne organizacje społeczne, fundacje, samorządy zawodowe, Kościoły i inne związki wyznaniowe oraz grupy samopomocy pacjentów i ich rodzin, a także inne podmioty, które zakresem swojej działalności obejmują cele i zadania Programu. Zadaniem samorządów powiatowych jest zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej opieki adekwatnej do ich potrzeb realizowane poprzez:

- **upowszechnienie zintegrowanego i kompleksowego modelu ochrony zdrowia psychicznego w oparciu o model opieki środowiskowej,**
- **upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego,**
- **aktywizację zawodową osób z zaburzeniami psychicznymi,**
- **skoordynowanie dostępnych form opieki i pomocy.**

Program Ochrony Zdrowia Psychicznego Powiatu Zgierskiego na lata 2025-2030 stanowi odpowiedź na rekomendacje zawarte w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030. **Adresatami programu** zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego są osoby chorujące psychicznie, upośledzone umysłowo oraz wykazujące inne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, a osoba ta wymaga świadczeń zdrowotnych lub innych form pomocy i opieki niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym. Program obejmuje zasięgiem obszar powiatu zgierskiego, zawiera omówienie: zagadnień problematyki zdrowia psychicznego, podstawy prawne, zasobów i infrastruktury oraz definiuje cele programowe i okres ich realizacji. Dokument jest instrumentem realizacji wojewódzkiej strategii działań w obszarze zdrowia psychicznego. Powiat Zgierski pełni funkcję koordynacyjną i integracyjną, szczególnie w przypadku realizacji działań obejmujących współpracę międzygminną. Powiat staje się układem funkcjonalnym wzmacniającym rozwój partnerstwa lokalnych samorządów, nakierowanym na osiągnięcie spójnego rozwoju całego obszaru.

Program Ochrony Zdrowia Psychicznego Powiatu Zgierskiego na lata 2025-2030, wyznacza kierunek działań administracji samorządowej, które zmierzać mają **do osiągnięcia celu nadrzędnego - ochrony i poprawy stanu zdrowia psychicznego mieszkańców powiatu.** Przedłożony materiał opracowano w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu w ramach prac zadaniowych Lokalnego Zespołu Koordynującego realizację Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030, przy wykorzystaniu obowiązujących dokumentów planistycznych kraju, województwa, powiatu i gmin, oraz materiałów udostępnionych przez: Główny Urząd Statystyczny, Powiatowy Urząd Pracy w Zgierzu, Policję, Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne, PCPR, Wydział Oświaty, Ośrodki Pomocy Społecznej oraz organizacje pozarządowe.

CZĘŚĆ I. PODSTAWY PRAWNE

Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Zgierskiego na lata 2025– 2030 określa najbardziej istotne elementy polityki zdrowia psychicznego Powiatu Zgierskiego oraz wyznacza kierunki działania w zakresie poprawy stanu zdrowia psychicznego mieszkańców Powiatu przy współpracy z innymi podmiotami.

Przy opracowywaniu Programu uwzględniono i wykorzystano dokumenty programowe i strategiczne WHO, europejskie, krajowe i wojewódzkie oraz obowiązujące obecnie regulacje prawne, w tym wskazany we wstępie niniejszego dokumentu Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030.

Przy opracowywaniu Programu uwzględniono i wykorzystano dokumenty Programowe i strategiczne WHO, europejskie, krajowe oraz obowiązujące obecnie regulacje prawne, m.in.:

- ustawę o ochronie zdrowia psychicznego oraz przyjęte na jej podstawie rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030,
- ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym,
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudniania osób niepełnosprawnych,
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego, ochronę zdrowia psychicznego zapewniają organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane. W tym aspekcie ochrona zdrowia psychicznego polega w szczególności na:

- 1) promocji zdrowia psychicznego i zapobieganiu zaburzeniom psychicznym;
- 2) zapewnianiu osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym;
- 3) kształtowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi, właściwych postaw społecznych, a zwłaszcza zrozumienia, tolerancji, życzliwości, a także przeciwdziałaniu ich dyskryminacji.

Dokumentami wyznaczającymi kierunki działań z zakresu zdrowia psychicznego są:

1. Raport **Światowej Organizacji Zdrowia (WHO)** pt. „Zdrowie psychiczne: nowe rozumienie, nowa nadzieja”, który wyznacza 10 kluczowych rekomendacji WHO w zakresie ochrony zdrowia psychicznego, tj.:
 - zapewnienie leczenia w ramach podstawowej opieki zdrowotnej,
 - zapewnienie dostępu do leków psychotropowych,
 - dostarczanie opieki w ramach wspólnot lokalnych,
 - edukację opinii publicznej,
 - angażowanie w programy wspólnot lokalnych, rodzin i osób indywidualnych,
 - ustalanie narodowej polityki, programów i prawa,
 - rozwijanie zasobów ludzkich,
 - tworzenie sieci powiązań z innymi sektorami,
 - monitorowanie na poziomie lokalnym wskaźników zdrowia psychicznego,
 - wspieranie badań naukowych.
2. Rezolucja **Komitetu Wykonawczego WHO** pt. „Umocnienie zdrowia psychicznego” zachęca do podjęcia stosownych działań zwiększających współpracę z Państwami Członkowskimi w celu wdrożenia rekomendacji wynikających z Raportu i obejmujących:
 - wsparcie dla analizy sytuacji w zakresie zdrowia psychicznego opartej o badania i ocenę potrzeb w celu wniesienia wkładu do lepszego zrozumienia problemów zdrowia psychicznego wśród decydentów i innych partnerów oraz wykorzystania rozwoju polityk i programów do umocnienia i ochrony zdrowia psychicznego,
 - umocnienie i zróżnicowanie procesu budowy koalicji w ramach społeczeństwa obywatelskiego oraz kluczowych działań zwiększających globalne kampanie na rzecz wzrostu świadomości i wsparcia zdrowia psychicznego,
 - wsparcie dla programów naprawczych mających na celu usunięcie psychologicznych skutków wojen, konfliktów i katastrof naturalnych.
3. **Helsińska Deklaracja Ministrów Zdrowia Krajów Europejskich** pt. „Deklaracja o ochronie zdrowia psychicznego dla Europy” wyraża pogląd, że nie ma zdrowia bez zdrowia psychicznego, ponieważ ma ono zasadnicze znaczenie dla poszczególnych osób, społeczeństwa, ekonomii i powinno być przez to postrzegane, jako integralna i istotna część pozostałych obszarów polityki publicznej i określa, że polityka ochrony zdrowia psychicznego w Europie powinna uwzględniać następujące działania:
 - rozwijanie świadomości znaczenia dobrego samopoczucia psychicznego dla funkcjonowania społeczeństwa,
 - przeciwdziałanie stygmatyzacji, nierówności i dyskryminacji, jakiej doświadczają osoby chorujące psychicznie i ich rodziny,
 - opracowanie i wdrożenie systemów ochrony zdrowia psychicznego, które uwzględnią promocję, profilaktykę, leczenie i rehabilitację,
 - zapewnienie kształcenia kadr o odpowiednich kompetencjach,
 - wykorzystanie do realizacji tych zadań, doświadczeń i wiedzy osób doświadczających zaburzeń psychicznych i ich opiekunów.

4. **Zielona Księga**, „Poprawa zdrowia psychicznego ludności, Strategia zdrowia psychicznego dla Unii Europejskiej” formułuje następujące zadania dla reformowania polityki ochrony zdrowia psychicznego w krajach Unii Europejskiej:
 - wspieranie zdrowia psychicznego wszystkich ludzi, czyli promocja zdrowia psychicznego,
 - zapobieganie złemu stanowi zdrowia psychicznego, czyli działania profilaktyczne podejmowane wobec grup narażonych na zagrożenia dla zdrowia psychicznego,
 - poprawę jakości życia ludzi chorych i niepełnosprawnych intelektualnie, poprzez integrację społeczną oraz ochronę ich praw i godności,
 - opracowanie zasad budowania systemu informacji, współpracy w zakresie badań naukowych i upowszechnienia wiedzy na temat zdrowia psychicznego między krajami UE.
5. **„Europejski Pakt na rzecz Zdrowia i Dobrostanu Psychicznego”** stanowi wezwanie do działania w duchu partnerstwa, zwraca uwagę na korzyści zdrowotne, społeczne i gospodarcze wynikające z dobrego stanu zdrowia psychicznego wszystkich osób oraz na potrzebę przezwyciężenia tabu i uprzedzeń związanych z chorobami psychicznymi. Sygnatariusze Paktu zobowiązali się do wspólnego działania na rzecz poprawy stanu zdrowia psychicznego w Europie i wypracowania wspólnych zaleceń dotyczących działania w 5 priorytetowych obszarach zdrowia psychicznego:
 - zapobieganie samobójstwom i depresji,
 - zdrowie psychiczne wśród młodzieży i w kontekście edukacji,
 - zdrowie psychiczne w środowisku zawodowym,
 - zdrowie psychiczne ludzi starszych,
 - zwalczanie uprzedzeń i wykluczenia społecznego.

Pakt umożliwi instytucjom UE, rządowi krajowemu, regionom i organizacjom społeczeństwa obywatelskiego podejmowanie wspólnych działań na rzecz poprawy poziomu zdrowia psychicznego. Realizowany jest przede wszystkim poprzez konferencje tematyczne poświęcone określonym w nim priorytetom.

6. **Kompleksowe podejście UE do zdrowia psychicznego.** 7 czerwca 2023 r. Komisja przyjęła komunikat w sprawie kompleksowego podejścia do zdrowia psychicznego. Ma on pomóc państwom członkowskim i zainteresowanym stronom w podejmowaniu zdecydowanych działań na rzecz zdrowia psychicznego i w rozwiązywaniu problemów, z jakimi mierzą się w tej dziedzinie. Autorzy komunikatu przedstawili w nim nowe, kompleksowe i zorientowane na profilaktykę podejście do zdrowia psychicznego. Zakłada ono **udział wielu podmiotów** i uwzględnia wyniki szczegółowych konsultacji z państwami członkowskimi, zainteresowanymi stronami i obywatelami. W nowym podejściu uznaje się, że zdrowie psychiczne jest ważnym elementem wielu obszarów polityki, takich jak zatrudnienie, edukacja, badania naukowe, cyfryzacja, urbanistyka, kultura, środowisko i klimat. To przekrojowe podejście ma na celu zrównanie zdrowia fizycznego ze zdrowiem psychicznym. Inicjatywa opiera się na już realizowanych strategiach, podejściach i działaniach. Uwzględniono w niej **20 inicjatyw przewodnich** i przedstawiono możliwości finansowania o wartości **1,23 mld euro**, które mają – bezpośrednio lub pośrednio – pomóc państwom członkowskim w osiągnięciu kompleksowego podejścia do zdrowia psychicznego.

CZĘŚĆ II. REALIZACJA, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA, KOORDYNOWANIE I MONITOROWANIE PROGRAMU OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO DLA POWIATU ZGIERSKIEGO NA LATA 2025-2030

Podmiot koordynujący i monitorujący

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 2 oraz art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym i art. 2 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego oraz w związku z Narodowym Programem Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023 - 2030 stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 października 2023 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030, uchwałą nr 52/179/24 Zarządu Powiatu Zgierskiego z dnia 14 listopada 2024 r. powołany został Lokalny Zespół Koordynujący realizację Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030, zwany dalej „Zespołem”.

Do zadań Zespołu należy koordynacja realizacji Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego oraz opracowanie, koordynacja i monitorowanie realizacji Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Zgierskiego. Jednym z zadań Powiatu w ramach Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023 - 2030 jest utworzenie Centrum Zdrowia Psychicznego. Tego rodzaju przedsięwzięcie wymaga analizy rzeczywistych potrzeb lokalnych w tym zakresie i uzgodnień z władzami lokalnego samorządu. Powiat Zgierski obecnie nie dysponuje odpowiednią bazą lokalową i środkami finansowymi na organizację tej formy wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Realizatorzy

Zakłada się aktywną współpracę wielu podmiotów w celu realizacji zadań określonych w Programie. Wykonawcami działań mogą być: jednostki organizacyjne samorządu, jednostki organizacyjne systemu oświaty, podmioty lecznicze, zakłady pracy i pracodawcy, organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, a także inne instytucje organizujące i zapewniające różne formy wsparcia i pomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Źródła finansowania

Działania w Programie zostaną sfinansowane ze środków budżety Powiatu Zgierskiego, funduszy celowych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz funduszy z budżetu państwa i państwowych funduszy celowych np. Solidarnościowy Fundusz Wspierania Osób Niepełnosprawnych, środków innych jednostek sektora finansów publicznych (np. NFZ), środków w ramach projektów współfinansowanych z publicznych środków wspólnotowych, m.in. w ramach programu Fundusze Europejskie dla Łódzkiego 2021-2027 (FEŁ 2021-2027), środków innych programów, funduszy i inicjatyw unijnych oraz innych dostępnych instrumentów finansowych.

CZĘŚĆ III. ZDROWIE PSYCHICZNE

Jak wynika z danych zawartych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 października 2023 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej systematycznie wzrasta liczba osób leczonych z powodu zaburzeń psychicznych. Jednak wiedza na ten temat nie jest wystarczająca, ponieważ wciąż osoby chore są stygmatyzowane i wykluczane ze społeczeństwa. Niezrozumienie ich potrzeb oraz piętnowanie powoduje większą niechęć do uczestnictwa w życiu społecznym, a to z kolei prowadzi do powstawania poczucia izolacji i odrzucenia.

Zgodnie z danymi Światowej Organizacji Zdrowia blisko miliard ludzi na świecie doświadcza zaburzeń psychicznych, a do 2030 roku depresja będzie najczęściej diagnozowaną przez lekarzy chorobą. Już teraz choruje na nią 5% dorosłych na całym świecie. WHO wskazuje, że na świecie żyje około 350 mln ludzi, którzy cierpią tylko z powodu depresji. Jest to, aż 5% populacji naszej planety, a co roku liczba ta się zwiększa. W Polsce z epizodami depresyjnymi, nasiloną depresją oraz dystymią czyli krótkotrwałymi zaburzeniami nastroju o charakterze dysforyczno-depresyjnym i lękowo-depresyjnym, zmaga się około 1,5 mln osób. Zaburzenia depresyjne stanowią również czynnik wysokiego ryzyka popełnienia samobójstwa. Niezależnie od grupy wiekowej, rozpowszechnienie epizodu depresyjnego jest większe u kobiet niż u mężczyzn. Zmiany demograficzne i starzenie się społeczeństwa powodują, że liczba osób z zaburzeniami depresyjnymi będzie gwałtownie rosła w grupie osób 65+.

Co więcej, depresja często prowadzi do samobójstwa, które w grupie wiekowej 15-29 lat są czwartą z najczęstszych przyczyn zgonów na świecie. Co roku ponad 700 000 osób na świecie popełnia samobójstwo, tzn. że średnio co 40 sekund jedna osoba na świecie traci życie w wyniku zamachu samobójczego. Każdego roku z powodu samobójstw Polska traci liczbę obywateli porównywalną do liczby mieszkańców małego miasta, w tym liczba dzieci w wieku do 14 lat odpowiada średnio jednej klasie szkolnej, a młodzieży między 15. a 18. rokiem życia jednemu gimnazjum. Wskaźnik samobójstw w Polsce rośnie od początku lat 90. XX wieku, choć w tym okresie odnotowywano także lata, kiedy obniżał się o kilka procent rocznie, żeby po 2–3 latach wzrosnąć rok do roku o kilkanaście, a nawet kilkadziesiąt procent. W 1991 roku w statystykach policyjnych zarejestrowano 4159 samobójstw, z czego 3388 dokonanych przez mężczyzn i 771 przez kobiety. Od tamtej pory rośnie procentowy udział mężczyzn, a spada kobiet. Odpowiednio z 81% do 85% oraz z 19% do 15%. W 2015 roku Komenda Główna Policji zarejestrowała ogółem 5688 zgonów w wyniku zamachu samobójczego, w tym 4889 mężczyzn oraz 799 kobiet. Rekordowym „czarnym” rokiem był 2014, kiedy w wyniku samobójstw zmarło 6165 osób w tym 5237 mężczyzn oraz 928 kobiet (NPZ 2016, *Priorytetowe działania w obszarze zdrowia psychicznego na lata 2016–2020*).

Z raportu „Samobójstwa i próby samobójcze w Polsce w latach 2020-2024 na podstawie danych KGP” wynika, że w 2024 r. 4 845 osób odebrało sobie życie – 4 088 mężczyzn i 757 kobiet. W porównaniu do 2023 r. to mniej o 388 samobójstw, czyli o 7,4 proc., to największy spadek od 10 lat. Według ekspertów na taki obraz składa się sukces osób zaangażowanych w pracę z osobami w kryzysie oraz bardziej dostępna pierwsza pomoc emocjonalna i oddalenie się w negatywnych wpływów pandemii Covid-19. W grupie wiekowej poniżej 19 lat samobójstwo

popęłniło 127 osób, w tym 72 chłopców i 55 dziewcząt. To mniej o 12,4 proc. samobójstw w stosunku do 2023 r. (145), a w stosunku do 2022 r., gdy nastąpił szczyt samobójstw to mniej o 18,6 proc. (156). Osoby poniżej 19. roku życia to jedyna grupa wiekowa, w której różnica między płciami dotycząca liczby popełnianych samobójstw nie jest aż tak widoczna. Z danych dotyczących ogółu populacji wynika bowiem, że mężczyźni odbierają sobie życie pięć razy częściej niż kobiety. W grupie wiekowej mężczyzn i kobiet w wieku 19-64 lata odnotowano 3 714 samobójstwa, w tym 3 211 wśród mężczyzn i 503 wśród kobiet. To mniej o 8,9 proc. w porównaniu do 2023 r.

Seniorzy przodują w statystyce popełnianych samobójstw. W grupie wiekowej powyżej 65. roku życia życie odebrało sobie 996 osób, w tym 797 mężczyzn i 199 kobiet. W 2023 r. było to 1 008 samobójstw: 814 wśród mężczyzn i 194 wśród kobiet.

Wzrosła liczba odnotowanych prób samobójczych. W odniesieniu do całej populacji to 10 154 prób (wzrost o 5,9 proc. w stosunku do roku 2023). W tym 5 402 podjętych przez mężczyzn i 4 752 podjętych przez kobiety. Należy też pamiętać, że wiele prób nie jest zgłaszana, a czasem wiedzą o nich tylko rodziny lub tylko osoby, które taką próbę podejmują.

Podsumowując zagadnienie problemu samobójstw i prób jego podejmowania eksperci podają następujące wnioski:

1. Pod względem liczby samobójstw Polska znajduje się powyżej średniej unijnej. Ta tendencja utrzymuje się od wielu lat.
2. Polscy mężczyźni odbierają sobie życie znacznie częściej niż kobiety, co wynika z większego obciążenia kulturowo-społecznego.
3. Czynnikiem sprzyjającym samobójstwom wśród mężczyzn jest wychowanie odbierające prawo do okazywania słabości.
4. Program Zapobiegania Zachowaniom Samobójczym obecnie jest w powijakach, państwo widzi jednak skalę problemu i próbuje jej zaradzić.
5. Finlandia jest przykładem kraju, który dzięki konsekwentnym i przemyślanym działaniom znacznie zmniejszył liczbę samobójstw w ciągu 30 lat.
6. W Polsce działają oddolne inicjatywy zapobiegania samobójstw, m.in. platforma internetowa „Życie warte jest rozmowy” czy telefon zaufania.

Ministerstwo Zdrowia, zdając sobie sprawę z problemu, który od lat dotyka społeczeństwo, we współpracy z Zespołem Roboczym ds. zapobiegania depresji i samobójstw przy Radzie ds. Zdrowia Publicznego przy MZ opracowało Program Zapobiegania Zachowaniom Samobójczym, wprowadzony w 2021 roku w ramach Promocji Zdrowia Psychicznego, stanowiącego jedną z części Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021–2025. Program zawiera katalog 10 zadań z zakresu profilaktyki samobójstw, np. ograniczenia dostępu do metod dokonywania samobójstw lub rozwijania odpowiedzialnej polityki informacyjnej na temat tego typu zachowań.

W Polsce problematyka zaburzeń zdrowia psychicznego dotyka 14,9 proc. mieszkańców. Niepokoi fakt, że 6 na 100 tys. Polaków umiera na skutek zaburzeń psychicznych oraz behawioralnych. Koszty terapii zaburzeń psychicznych wynoszą zaledwie 3 proc. PKB z racji tego, że tylko 5,1 proc. spośród wydatków publicznych przeznaczonych na zdrowie, skierowana jest na zdrowie psychiczne. Nadal największy problem stanowi skrajne niedofinansowanie oraz niedobór specjalistów. Na prawie milion mieszkańców przypada 90 psychiatrów, podczas gdy na tę samą liczbę osób, chociażby w Finlandii przypada 236 specjalistów. Najwyższa Izba Kontroli wskazuje, że mamy w kraju 3,5 tys. psychiatrów, z czego większość pracuje jednocześnie

w dwóch miejscach, więc statystyka będzie sporo niższa (<https://www.medexpress.pl/headway-2020-nowa-perspektywa-zdrowia-psychicznego>).

Na zaburzenia psychiczne w większym stopniu narażone są osoby bezdomne, żyjące w złych warunkach społeczno-ekonomicznych lub w biedzie, osoby niepełnosprawne, osoby pozostające pod wpływem stresów społecznych w związku ze zmianami społeczno – politycznymi i ekonomicznymi, rodziny i opiekunowie osób z zaburzeniami psychicznymi, osoby z przewlekłymi chorobami somatycznymi, a także osoby, które przechodzą radykalne zmiany życiowe spowodowane np. utratą pracy, śmiercią kogoś bliskiego, rozwodem.

Polskie regulacje prawne dotyczące ochrony zdrowia psychicznego funkcjonują w odniesieniu do **Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych (ICD-10)** opracowanej przez Światową Organizację Zdrowia (WHO), a w jej ramach do „**Klasyfikacji zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania**”. Klasyfikacja ICD-10 obowiązuje w całej Europie od 1996 roku. ICD-10 jest jedną z dwóch najbardziej znanych i rozpowszechnionych klasyfikacji zaburzeń psychicznych na świecie. Drugą, obowiązującą w USA, jest **Klasyfikacja Amerykańskiego Towarzystwa Psychiatrycznego, zwana w skrócie DSM-IV**. Obie klasyfikacje definiują zaburzenie psychiczne w odniesieniu do indywidualnej osoby. Zgodnie z tymi klasyfikacjami zaburzenie psychiczne jest to *zespół objawów przejawiający się określonym zachowaniem lub przeżyciem, któremu towarzyszą: cierpienie, niesprawność wpływająca na funkcjonowanie, doświadczenie zwiększonego ryzyka (śmierci, bólu, niesprawności) oraz znaczna utrata swobody*. Natomiast podstawową różnicą między klasyfikacją ICD i DSM jest fakt, iż pierwsza z nich uznaje wyraźny podział na zaburzenia o podłożu somatycznym i podłożu psychicznym. Druga natomiast preferuje podejście bardziej holistyczne traktujące obie te sfery jako jedność (*Wykluczenie Społeczne w Małopolsce- strategię przeciwdziałania. Osoby chorujące psychicznie*, ROPS w Krakowie, Kraków 2013). Celem zobrazowania terminów dot. zdrowia psychicznego, poniżej przedstawimy definicje wybranych pojęć.

Tabela nr 1. Zaburzenia psychiczne według międzynarodowych klasyfikacji.

Zaburzenia psychiczne według międzynarodowych klasyfikacji	
ICD-10	DSM-IV
➤ Organiczne zaburzenia psychiczne, włącznie z zespołami objawowymi (otępienia, organiczny zespół amnestyczny i majaczenie, zaburzenia osobowości wywołane uszkodzeniem mózgu itp.). ➤ Zaburzenia psychiczne i zachowania spowodowane używaniem substancji psychoaktywnych (ostre zatrucia, używanie szkodliwe, uzależnienie, zespół abstynencyjny, zaburzenia psychotyczne, zespół amnestyczny itp.). ➤ Schizofrenia, zaburzenia schizotypowe i urojeniowe (w tym: ostre i przemijające zaburzenia psychiczne, indukowane zaburzenia urojeniowe, zaburzenia schizoafektywne itp.). ➤ Zaburzenia nastroju (afektywne) (epizod maniakalny, zaburzenia afektywne dwubiegunowe,	➤ Zaburzenia rozpoznawane zwykle po raz pierwszy w niemowlęctwie, dzieciństwie i w wieku młodzieńczym (np. upośledzenie umysłowe, zaburzenia uczenia się, umiejętności ruchowych, komunikacji itp.). ➤ Zaburzenia świadomości, otępienie, zaburzenia amnestyczne i inne poznawcze. ➤ Zaburzenia psychiczne spowodowane stanami ogólnomedycznymi, niesklasyfikowane gdzie indziej. ➤ Zaburzenia związane z substancjami (alkoholem, amfetaminą, kofeiną, nikotyną, konopiami, kokainą, substancjami halucynogennymi, wzięwnymi, opiatami itp.).

epizod depresyjny, zaburzenia depresyjne nawracające, utrwalone zaburzenia nastroju itp.). ➤ Zaburzenia nerwicowe, związane ze stresem i pod postacią somatyczną (zaburzenia lękowe w postaci fobii, obsesyjno-kompulsyjne, reakcja na ciężki stres i zaburzenia adaptacyjne, zaburzenia dysocjacyjne itp.). ➤ Zespoły behawioralne związane z zaburzeniami fizjologicznymi i czynnikami fizycznymi (zaburzenia odżywiania się, nieorganiczne zaburzenia snu, dysfunkcje seksualne nieorganiczne, zaburzenia związane z położeniem itp.). ➤ Zaburzenia osobowości i zachowania dorosłych (w tym: zaburzenia nawyków i popędów, identyfikacji płciowej, preferencji seksualnych itp.). ➤ Upośledzenie umysłowe. ➤ Zaburzenia rozwoju psychologicznego (specyficzne zaburzenia rozwoju mowy i języka, umiejętności szkolnej, funkcji motorycznych itp.). ➤ Zaburzenia zachowania i emocji rozpoczynające się zwykle w dzieciństwie i w wieku młodzieńczym (zaburzenia hiperkinetyczne, zachowania i emocji, funkcjonowania społecznego, tiki, zaburzenia odżywiania się w niemowlęctwie i dzieciństwie itp.). ➤ Nieokreślone zaburzenia psychiczne.	➤ Schizofrenia i inne zaburzenia psychotyczne (schizofrenia, zaburzenie schizoafektywne, urojeniowe, krótkotrwałe zaburzenie psychotyczne itp.). ➤ Zaburzenia nastroju (depresja, zaburzenia dwubiegunowe, lękowe, pod postacią somatyczną, pozorowane, dysocjacyjne). ➤ Zaburzenia seksualne i tożsamości płciowej (dysfunkcje seksualne, parafilie, zaburzenia tożsamości płciowej itp.). ➤ Zaburzenia odżywiania się. ➤ Zaburzenia snu. ➤ Zaburzenia kontroli impulsów niesklasyfikowane gdzie indziej. ➤ Zaburzenia przystosowania. ➤ Zaburzenia osobowości. ➤ Inne stany, które mogą być przedmiotem klinicznej uwagi (np. czynniki psychiczne wpływające na stan medyczny, polekowe zaburzenia ruchu, problemy dotyczące związków międzyludzkich itp.).
--	---

Źródło: Międzynarodowa Statystyczna Klasyfikacja Chorób i Problemów Zdrowotnych, Centrum Systemów Informacyjnych Ochrony Zdrowia, Wydanie 2008, oraz A. Bilikiewicz, Klasyfikacja zaburzeń psychicznych i zagadnienia (...).

CZĘŚĆ IV. CHARAKTERYSTYKA OBSZARU OBJĘTEGO PROGRAMEM

Mapa powiatu zgierskiego z podziałem na gminy
Źródło: <http://www.gminy.pl/powiaty/114.html>

Powiat zgierski położony jest w centralnej Polsce, w północnej części województwa łódzkiego. Został on utworzony w roku 1998 w ramach reformy administracji publicznej i funkcjonuje formalnie od dnia 1 stycznia 1999 r. Powierzchnia powiatu wynosi 855 km², co stanowi 4,7 % powierzchni województwa łódzkiego. Powiat zgierski sąsiaduje od strony południowej z powiatem łódzkim grodzkim, powiatem łódzkim wschodnim i powiatem pabianickim, od północy z powiatem łęczyckim i powiatem łowickim, od zachodu z powiatem poddębickim, a od wschodu z powiatem brzezińskim.

W skład powiatu wchodzi dziewięć jednostek samorządowych:

- gminy miejskie: Głowno, Ozorków, Zgierz,
- gminy miejsko-wiejskie: Aleksandrów Łódzki, Parzęczew, Stryków,
- gminy wiejskie: Głowno, Ozorków, Zgierz.

1. MIESZKAŃCY POWIATU ZGIERSKIEGO

Powiat zgierski ma 166 190 mieszkańców, z czego 52,3% stanowią kobiety, a 47,7% mężczyźni. W latach 2002-2024 liczba mieszkańców wzrosła o 4,0%. Średni wiek mieszkańców wynosi 43,8 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa łódzkiego oraz porównywalny do średniego wieku mieszkańców całej Polski. Prognozowana liczba mieszkańców powiatu zgierskiego w 2050 roku wynosi 156 725, z czego 81 603 to kobiety, a 75 122 mężczyźni. Mieszkańcy powiatu zgierskiego zawarli w 2023 roku 559 małżeństw, co odpowiada 3,4 małżeństwom na 1000 mieszkańców. Jest to znacznie mniej od wartości dla województwa łódzkiego oraz znacznie mniej od wartości dla Polski. W tym samym okresie odnotowano 1,9 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców. Jest to znacznie więcej od wartości dla województwa łódzkiego oraz znacznie więcej od wartości dla kraju. 24,7% mieszkańców powiatu zgierskiego jest stanu wolnego, 53,7% żyje w małżeństwie, 9,3% mieszkańców jest po rozwodzie, a 9,3% to wdowy/wdowcy.

2. PRZYROST NATURALNY

Powiat zgierski ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -951. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -5,72 na 1000 mieszkańców powiatu zgierskiego. W 2023 roku urodziło się 1 078 dzieci, w tym 48,7% dziewczynek i 51,3% chłopców. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,53 i jest porównywalny do średniej dla województwa oraz znacznie mniejszy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju.

W 2023 roku 28,8% zgonów w powiecie zgierskim spowodowanych było chorobami układu krążenia, przyczyną 26,5% zgonów w powiecie zgierskim były nowotwory, a 10,1% zgonów spowodowanych było chorobami układu oddechowego. Na 1000 ludności powiatu zgierskiego przypada 12,2 zgonów.

3. RYNEK PRACY

Na koniec grudnia 2024 roku liczba bezrobotnych w powiecie zgierskim, zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Zgierzu, wynosiła 3 399 osób. Ogólna liczba bezrobotnych to 1 643 kobiety i 1 756 mężczyzn. Kobiety stanowiły 48,3% ogółu bezrobotnych, mężczyzn było o 113 osób więcej niż kobiet. W odniesieniu do stycznia 2024 roku poziom bezrobocia zmniejszył się o 156 osób.

Koniec 2024 roku zaowocował spadkiem liczby osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie w Pracy w Zgierzu, w porównaniu do stycznia ub.r., o 156 osób. Wskaźnik stopy bezrobocia zmniejszył się o 0,3 punktu procentowego. Należy podkreślić, że w 2024 roku prawie 80% bezrobotnych klientów stanowiły osoby znajdujące się w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Ich często długotrwały i wieloetapowy proces aktywizacji nie byłby możliwy bez wsparcia finansowego ze środków publicznych. W 2024 roku aktywnymi formami wsparcia objęto 829 osób bezrobotnych i 9 poszukujących pracy. Powiatowy Urząd Pracy w Zgierzu wspierał również pracodawców i ich pracowników w zakresie finansowania kosztów uzyskiwania nowych kwalifikacji wzmacniających ich pozycję zawodową, a tym samym konkurencyjność lokalnych firm. W 2024 roku ze wsparcia Krajowego Funduszu Szkoleniowego skorzystało 649 osób.

(Źródło: *Analiza rynku pracy i poziomu bezrobocia w powiecie zgierskim, Zgierz, luty 2025. Powiatowy Urząd Pracy w Zgierzu*).

CZĘŚĆ V. OCHRONA ZDROWIA

Leczenie ambulatoryjne i stacjonarne w zakresie opieki psychiatrycznej i leczenie uzależnień dla mieszkańców powiatu zgierskiego odbywa się w poniższych jednostkach:

1. Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Marii Skłodowskiej-Curie w Zgierzu:

- **Dzienny Oddział Leczenia Uzależnień-** hospitalizacja odbywa się w trybie dziennym pięć dni w tygodniu od poniedziałku do piątku, po ukończeniu programu terapii podstawowej pacjenci mają możliwość kontynuowania leczenia w ramach terapii pogłębionej i w systemie poradnianym uczestnicząc w sesjach terapii indywidualnej,
- **Oddział Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych** na pobyt całodobowy dla 22 pacjentów,
- **Oddział Psychiatryczny Męski** zapewniający pełną diagnostykę w zakresie zaburzeń psychicznych i terapię: farmakologiczną, psychologiczną, indywidualną i grupową w miarę potrzeb dla 46 pacjentów,
- **Oddział Psychiatryczny Żeński** dla 40 pacjentek,
- **Oddział Terapii Uzależnienia od Alkoholu** dla 38 pacjentów uzależnionych od alkoholu, z uzależnieniem mieszanym i z zaburzeniami nawyków i popędów (hazard patologiczny),
- **Poradnia Zdrowia Psychicznego.** czynna w dni robocze od poniedziałku do czwartku w godz. 08:30 - 16:00, w piątek w godz. 08:00 - 14:00,
- **Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia** dla osób uzależnionych i współuzależnionych, osób dorosłych i dorastających dzieci alkoholików, oferta: diagnozowanie, konsultacje specjalistyczne, planowanie i prowadzenie terapii w sesjach

indywidualnych i grupowych, psychoterapia w sesjach indywidualnych i grupowych, czynna w dni robocze w poniedziałki w godz. 10:00 - 18:00, w pozostałe dni 08:00 – 15:00.

Tabela nr 2. Instytucje zajmujące się zdrowiem psychicznym na terenie powiatu zgierskiego.

LECZENIE AMBULATORYJNE		
PORADNIA ZDROWIA PSYCHICZNEGO DLA DOROSŁYCH		
1	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej MEDYK Sp. z o.o.	ul. Konstytucji 3-go Maja 12/14, 95-035 Ozorków
2	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej MEDICO Sp. z o.o.	ul. Targowa 16, 95-010 Stryków
3	Przychodnia Miejska „REMEDIUM”	ul. M. Kopernika 19, 95-015 Głowno
4	GA-MED Karolina Gauden Przedsiębiorstwo podmiotu leczniczego	ul. Starzyńskiego 30, 95-035 Ozorków
5	Poradnia Zdrowia Psychicznego przy SP ZOZ w Aleksandrowie Łódzkim	ul. Marii Skłodowskiej Curie 1, 95 – 070 Aleksandrów Łódzki
6	Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Marii Skłodowskiej - Curie w Zgierzu	ul. Parzęczewska 35, 95-100 Zgierz
7	Świat Zdrowia Operator Medyczny Sp. z o.o.	ul. Jana Lechonia 2, 95-100 Zgierz
PORADNIA ZDROWIA PSYCHICZNEGO DLA DZIECI I MŁODZIEŻY		
1	Ośrodek Wczesnej Interwencji w Zgierzu Centrum Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży I Poziom Referencyjny prowadzone przez Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną – Koło w Zgierzu	ul. Długa 62, 95-100 Zgierz
PORADNIA LECZENIA UZALEŻNIEŃ		
1	Przedsiębiorstwo Podmiotu Leczniczego MPZ w Ozorkowie	ul. Wigury 1, 95-035 Ozorków
2	Zakład Opieki Zdrowotnej „Na Wzgórzu” Roźniata Sp. J. Poradnia Leczenia Uzależnień	ul. M. Kopernika 29 a, 95-010 Stryków
3	Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Marii Skłodowskiej - Curie w Zgierzu - Dzienny Oddział Leczenia Uzależnień - Oddział Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych - Zakład Opieki Szpitalnej Oddział Terapii Uzależnienia od Alkoholu	ul. Parzęczewska 35 95-100 Zgierz
PORADNIA LECZENIA UZALEŻNIEŃ, W TYM PORADNIA TERAPII UZALEŻNIONYCH I WSPÓLUZALEŻNIONYCH OD ALKOHOLU		
1	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Aleksandrów Łódzki	ul. M. Skłodowskiej - Curie 1, 95 – 070 Aleksandrów Łódzki
2	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej REMEDIUM w Głownie	ul. Floriana Marciniaka 20, 95-015 Głowno

LECZENIE STACJONARNE		
ODDZIAŁ DZIENNY TERAPII UZALEŻNIENIA OD ALKOHOLU		
1	Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Marii Skłodowskiej - Curie w Zgierzu	ul. Parzęczewska 35, 95-100 Zgierz
ODDZIAŁ PSYCHIATRYCZNY (OGÓLNY)		
1	Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Marii Skłodowskiej - Curie w Zgierzu	ul. Parzęczewska 35, 95-100 Zgierz
ODDZIAŁ LECZENIA ALKOHOLOWYCH ZESPÓŁÓW ABSTYNENCYJNYCH		
1	Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Marii Skłodowskiej - Curie w Zgierzu	ul. Parzęczewska 35, 95-100 Zgierz
ZAKŁAD/ODDZIAŁ OPIEKUŃCZO-LECZNICZY PSYCHIATRYCZNY		
1	Zakład Opiekuńczo-Leczniczy Towarzystwa Przyjaciół Niepełnosprawnych	Jedlicze A, ul. Jedlinowa 42/44, 95-073 Grotniki
HOSTEL DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI		
1	Zakład Opiekuńczo-Leczniczy Towarzystwa Przyjaciół Niepełnosprawnych	Jedlicze A, ul. Jedlinowa 42/44, 95-073 Grotniki
ODDZIAŁ/OŚRODEK REHABILITACYJNY DLA UZALEŻNIONYCH OD SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH		
1	Stowarzyszenie MONAR	ul. Strykowska 3, 95-001 Kębliny,
2	Stowarzyszenie MONAR	ul. Żwirki 1 a, 95-035 Ozorków
3	Stowarzyszenie MONAR	ul. Różana 58, 95-035 Sokolniki
HOSTEL DLA UZALEŻNIONYCH OD SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH		
1	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ośrodek Rehabilitacyjno-Readaptacyjny ARKA	ul. Narutowicza 12, 95-100 Zgierz
PORADNIA PSYCHOLOGICZNA DLA DZIECI		
1	Ośrodek Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży - Obudź jutro, I Poziom Referencyjny	ul. ks. Szczepana Rembowskiego 36/40, 95-100 Zgierz
2	NEUROCLINIC - CENTRUM TERAPII I ROZWOJU, Ośrodek Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży - I Poziom Referencyjny	ul. Dąbrowskiego 6 lok. 9, 95-100 Zgierz

W powiecie zgierskim usługi zdrowotne dla osób chorujących psychicznie świadczy przede wszystkim **Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Marii Skłodowskiej – Curie w Zgierzu**. Szpital prowadzi dwa oddziały psychiatryczne – Męski i Żeński. Poniżej przedstawiamy szczegółowe dane dotyczące osób korzystających z usług placówki.

Tabela nr 3. Pacjenci objęci opieką ambulatoryjną oraz opieką stacjonarną

	Opieka ambulatoryjna		Opieka stacjonarna	
	2023 rok	2024 rok	2023 rok	2024 rok
Liczba osób z zaburzeniami psychicznymi ogółem	3222	3824	1355	1332
Liczba osób z zaburzeniami psychicznymi zgłaszających się po raz pierwszy	5	3	6	4

Dane pochodzą z Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego im. Marii Skłodowskiej – Curie w Zgierzu

Powyższe dane wskazują na przeważającą liczbę osób korzystających z opieki ambulatoryjnej w stosunku do osób korzystających z opieki stacjonarnej. Ponadto obraz wskazany powyżej niepokojąco sygnalizuje o wystąpieniu chorób psychicznych jako znaczącego i rosnącego problemu. W stosunku do roku poprzedniego liczba osób korzystających z opieki ambulatoryjnej z powodu zaburzeń psychicznych wzrosła o 602 osoby.

Tabela nr 4. Rozpoznanie zaburzeń psychicznych z podziałem na rodzaj i płeć.

ROZPOZNANIE	2023	2024
1. Zaburzenia niepsychotyczne	2686	3285
2. Zaburzenia spowodowane używaniem alkoholu	500	315
3. Zaburzenia spowodowane używaniem substancji psychoaktywnych	100	89
4. Niepełnosprawność umysłowa	180	184
5. Schizofrenia, zaburzenia typu schizofrenii (schizotypowe) i urojeniowe, np. Schizofrenia paranoidalna, schizofrenia katatoniczna, zaburzenia urojeniowe, wielopostaciowe zaburzenia psychotyczne	847	888
6. Zaburzenia nastroju (afektywne), np. Epizod maniakalny, epizod depresyjny, choroba afektywna dwubiegunowa	1130	1381
7. Zaburzenia nerwicowe, związane ze stresem i pod postacią somatyczną, np. fobia społeczna, zaburzenia lękowe z napadami lęku, natręctwa, ciężka reakcja na stres, np. zaburzenia dysocjacyjne, uporczywe bóle psychogenne, zaburzenia hipochondryczne, nerwica	1259	1593
8. Zespoły behawioralne związane z zaburzeniami fizjologicznymi i czynnikami fizycznymi, np. zaburzenia odżywiania, nieograniczone zaburzenia snu	15	0
9. Zaburzenia osobowości i zachowania dorosłych, np. specyficzne zaburzenia osobowości (osobowość paranoiczna, schizoidalna, dysocjalna, chwiejna emocjonalnie, lękliwa)	102	127
10. Inne	219	358

Dane pochodzą z Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego im. Marii Skłodowskiej – Curie w Zgierzu

Należy przyjąć, że grupy rozpoznań wzajemnie się przenikają co oznacza, że do zaburzeń psychotycznych i niepsychotycznych zaliczamy część rozpoznań z punktów od 4 do 9. Ogółem w 2024 roku rozpoznano 3285 zaburzeń niepsychotycznych oraz 315 zaburzeń spowodowanych używaniem alkoholu, gdzie ich liczba w stosunku do roku poprzedniego, znacząco zmalała, bo o 185 osób. Przedstawiając powyższe dane, należy mieć na uwadze, iż nie dotyczą one wyłącznie mieszkańców powiatu zgierskiego, gdyż każdy pacjent, jeśli istnieją ku temu wskazania medyczne, ma prawo korzystać ze świadczeń, na terenie całego kraju (brak rejonizacji).

Dziś szybciej zauważamy i znacznie precyzyjniej diagnozujemy choroby psychiczne. Więcej uwagi im poświęcamy. Społeczeństwo jest bardziej świadome chorób, zaburzeń i ich konsekwencji. Pozornie większa ilość zachorowań i rozpoznań zaburzeń wiązać się może z większą świadomością ludzi i lepszą diagnostyką.

CENTRA ZDROWIA PSYCHICZNEGO (CZP)

Głównym założeniem nowego modelu jest tworzenie ośrodków środowiskowych opartych na trzech poziomach referencyjności. **I stopień** to Zespoły i Ośrodki środowiskowej opieki psychologicznej i psychoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży, zatrudniające psychologów, psychoterapeutów i terapeutów środowiskowych, udzielające pomocy także tym dzieciom, które nie potrzebują diagnozy psychiatrycznej lub farmakoterapii. Zakłada się, aby docelowo w każdym powiecie lub grupie powiatów funkcjonował ośrodek I stopnia referencyjnego. Sieć ośrodków musi być rozmieszczona w zbliżonej lokalizacji, tak aby umożliwiała pracownikom ścisłą współpracę ze środowiskiem lokalnym, zwłaszcza jednostkami systemu oświaty.

W ramach ośrodków **II poziomu**, jest zatrudniany lekarz specjalista psychiatra lub lekarz specjalista psychiatrii dzieci i młodzieży, świadczący intensywną opiekę, diagnostykę i terapię w ramach oddziału dziennego lub poradni zdrowia psychicznego, w której będą udzielane również świadczenia w ramach specjalistycznych programów terapeutycznych. Jeden taki ośrodek będzie obejmował wsparciem pacjentów z kilku położonych obok siebie powiatów oraz koordynował opiekę udzielaną na tym obszarze również przez I poziom referencyjny.

Na najwyższym, **III poziomie referencyjności**, zakłada się funkcjonowanie ośrodków wysokospecjalistycznej całodobowej opieki psychiatrycznej. W takich ośrodkach pomoc jest udzielana pacjentom wymagającym najbardziej specjalistycznej opieki, w szczególności osobom w stanie zagrożenia życia i zdrowia, które są przyjmowane w szczególności w trybie nagłym.

Centrum realizuje środowiskową opiekę psychiatryczną, której celem jest:

- 1) poprawa jakości leczenia psychiatrycznego i psychoterapii – jego dostępności, ciągłości, kompleksowości, dostosowania do potrzeb, możliwej do osiągnięcia skuteczności i standardu warunków świadczenia pomocy;
- 2) pomoc osobom z zaburzeniami psychicznymi w odzyskiwaniu zdrowia, pozycji społecznej, oczekiwanej jakości życia;
- 3) tworzenie warunków do społecznej integracji osób z zaburzeniami psychicznymi oraz przeciwdziałanie stygmatyzacji i wykluczeniu;
- 4) ograniczenie częstości i długości czasu trwania hospitalizacji;
- 5) uruchomienie inicjatyw i zasobów lokalnej społeczności na rzecz profilaktyki i ochrony zdrowia psychicznego.

Na terenie powiatu zgierskiego funkcjonują:

1. **Ośrodki środowiskowej opieki psychologicznej i psychoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży - I poziom referencyjny**
 - Neuroclinic - Centrum Terapii i Rozwoju, 95-100 Zgierz, ul. Dąbrowskiego 6 lok. 9,
 - Ośrodek Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży - Obudź jutro, 95-100 Zgierz, ul. ks. Szczepana Rembowskiego 36/40.

2. Centrum Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży - II poziom referencyjny:

- Ośrodek Wczesnej Interwencji w Zgierzu, Centrum Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży I Poziom Referencyjny prowadzone przez Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Inteligencjonalną – Koło w Zgierzu, 95-100 Zgierz, ul. Długa 62.

CZĘŚĆ VI. POMOC SPOŁECZNA I INFRASTRUKTURA WSPOMAGAJĄCA ZDROWIE PSYCHICZNE. DIAGNOZA OBSZARU OBJĘTEGO PROGRAMEM.

Głównym celem programu ochrony zdrowia psychicznego jest zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej opieki adekwatnej do ich potrzeb, umożliwiającej prawidłowe funkcjonowanie w środowisku rodzinnym i społecznym. Niezwykle ważnym elementem systemu ochrony zdrowia psychicznego są instytucje działające w systemie pomocy społecznej. Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Zadaniem pomocy społecznej jest także zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji z środowiskiem. Ramy zadaniowe pomocy społecznej określa ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Pomoc społeczna polega w szczególności na:

- ❖ przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń,
- ❖ pracy socjalnej,
- ❖ prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- ❖ analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
- ❖ realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych,
- ❖ rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Za realizację zadań z zakresu pomocy społecznej na terenie powiatu zgierskiego odpowiadają:

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu.
2. **Ośrodki Pomocy Społecznej**, w 3 w gminach miejskich, 3 w gminach miejsko-wiejskich i 3 w gminach wiejskich.
3. Placówki dziennego pobytu świadczące rehabilitację społeczną dla osób z niepełnosprawnością:
 - ❖ **Warsztaty Terapii Zajęciowej,**
 - ❖ **Środowiskowe Domy Samopomocy.**
4. Placówki całodobowego pobytu:
 - ❖ **Domy Pomocy Społecznej** dla osób przewlekłe somatycznie chorych oraz mężczyzn niepełnosprawnych intelektualnie,
 - ❖ **Domy Dziecka,**
 - ❖ **Placówki Opiekuńczo- Wychowawcze,**
 - ❖ **Rodzinne Domy Dziecka Fundacji HAPPY KIDS.**
5. Pozostałe jednostki:
 - ❖ **Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne,**

- ❖ **Komenda Powiatowa Policji w Zgierzu** zajmująca się inicjowaniem i organizowaniem działań mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami społecznymi,
- ❖ **Placówki oświatowe** zapewniające opiekę, edukację, przygotowanie zawodowe i zajęcia rewalidacyjno – wychowawcze dla dzieci i młodzieży,
- ❖ **Organizacje pozarządowe** działające m.in. w zakresie pomocy społecznej i ochrony zdrowia psychicznego.

Tabela nr 5. Ośrodki Pomocy Społecznej na terenie powiatu zgierskiego.

L.p.	Nazwa Ośrodka Pomocy Społecznej	Adres siedziby	Telefon, e-mail
1	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej im. bl. o. Rafała Chylińskiego w Zgierzu	ul. Długa 56, 95-100 Zgierz	tel. 42 716-42-13, 693-003-064, fax: 42 716-65-90 e-mail: sekretariat@mopszgierz.pl
2	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zgierzu z siedzibą w Giecznie	ul. Główna 43, 95-001 Gieczno	tel. 42 716-65-53 e-mail: gops@gminazgierz.pl
3	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ozorkowie	ul. ks. Leona Stypułkowskiego 1 95-035 Ozorków	fax/tel: 42 710-31-59 /42 710-32-12 e-mail: sekretariat@mopsozorkow.pl
4	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ozorkowie	ul. Wigury 14, 95-035 Ozorków	tel. 42 277-14-51, 509-995-980 e-mail: ops@ops-ozorkow.pl
5	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Głownie	ul. Ludwika Norblina 1, 95-015 Głowno	tel./fax 42 719-27-25, 42 719-27-09 e-mail: sekretariat.mops@głowno.pl
6	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Głownie	ul. Kilińskiego 2 95-015 Głowno	Tel/fax:42 719-26-46, e-mail: gops@gmina-glowno.pl
7	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Parzęczewie	ul. Rocha 8 95-045 Parzęczew	tel./fax 42 718-66-16, 535-990-440, 531-411-991 e-mail: gopsparzeczew@wp.pl
8	Ośrodek Pomocy Społecznej im. Ireny Sendlerowej w Aleksandrowie Łódzkim	ul. Piotrkowska 4/6, 95-070 Aleksandrów Łódzki	tel. centrala: 42 712-16-11 e-mail: ops@opsal.pl
9	Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strykowie	ul. T. Kościuszki 29, 95-010 Stryków	tel. 42 719-85-01 e-mail: mgops-strykow@o2.pl

1. POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W ZGIERZU

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu jest jednostką organizacyjną Powiatu Zgierskiego, które powołane zostało uchwałą Nr IV/24/99 Rady Powiatu Zgierskiego z dnia 18 lutego 1999 r. Realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie i rehabilitacji osób niepełnosprawnych. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie pełni rolę organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie zgierskim, realizuje zatem również zadania z zakresu wspierania rodziny i pieczy zastępczej. Przy PCPR działa Punkt Interwencji Kryzysowej. PCPR współdziała z istniejącymi na terenie powiatu zgierskiego instytucjami, organizacjami społecznymi, kościołami i związkami wyznaniowymi oraz zakładami pracy w celu realizacji zadań statutowych. Jest realizatorem programów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, obejmujących swym działaniem również beneficjentów chorych psychicznie.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu realizuje:

- ❖ zadania z zakresu: opieki nad rodzinami zastępczymi oraz wychowankami pełnoletnimi z rodzin zastępczych, współpracy z placówkami opiekuńczo-wychowawczymi oraz z rodzicami biologicznymi dzieci umieszczanych w placówkach i rodzinach zastępczych,
- ❖ zadania z zakresu rehabilitacji społecznej osób z niepełnosprawnością: realizowanie dofinansowań z środków PFRON, nadzór nad warsztatami terapii zajęciowej,
- ❖ zadania z zakresu pomocy osobom w kryzysie i trudnych sytuacjach życiowych oraz zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- ❖ skierowania do domów pomocy społecznej,
- ❖ koordynowanie powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych oraz projektów po ich zatwierdzeniu przez organ powiatu,
- ❖ koordynowanie pracy placówek stacjonarnych,
- ❖ działania na rzecz rozwoju służb społecznych,
- ❖ współpracę z organizacjami pozarządowymi.

Od wielu lat Powiat Zgierski przystępuje do „**Programu wyrównywania różnic między regionami**”, którego merytoryczną obsługą zajmuje się PCPR. Program jest fakultatywnym projektem, do którego mogą przystępować powiaty, których wskaźniki między innymi dotyczące ilości niepełnosprawnych mieszkańców, zamożności, poziomu zatrudnienia, plasują w grupie wymagającej wsparcia. Realizacja projektów pozwala likwidować bariery architektoniczne oraz komunikacyjne poszczególnych jednostek. W roku 2024 podpisano umowy na realizację następujących projektów:

- ❖ „Zakup pojazdu napędzanego silnikiem spalinowym, dostosowanego, do przewozu 8 osób z niepełnosprawnością psychiczną, z możliwością przewozu 2 osób na wózku inwalidzkim dla podopiecznych Zakładu Opiekuńczo- Leczniczego w Jedliczu A. Beneficjent: Towarzystwo Przyjaciół Niepełnosprawnych,
- ❖ „Wykonanie modernizacji (remontu) budynku – poprzez wykonanie docieplenia ściany północnej i części ściany zachodniej, montaż drzwi i okien przeciwpożarowych, modernizacja instalacji elektrycznej w pracowni gospodarstwa domowego w budynku, w którym mieści się Warsztat Terapii Zajęciowej w Aleksandrowie Łódzkim”, Beneficjent: Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Inteligencyjną Koło w Aleksandrowie Łódzkim.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu w 2024 roku kontynuowało realizację pilotażowego programu pn. „**Aktywny Samorząd**”, finansowanego ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Program miał na celu wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo osób z niepełnosprawnością w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji. Pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym (Moduł II), poprzez dofinansowanie kosztów edukacji w szkole policealnej, kolegium, szkole wyższej (studia pierwszego stopnia, drugiego stopnia, jednolite studia magisterskie, studia podyplomowe lub doktoranckie w systemie stacjonarnym, niestacjonarnym, eksternistycznym, za pośrednictwem Internetu), w roku 2024 uzyskało 47 osób na dofinansowanie czesnego do nauki na kwotę 140 519,25 zł. Wśród beneficjentów zadania były osoby z orzeczoną chorobą psychiczną.

W 2024 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu kontynuowało program pn. „**Samodzielność – Aktywność – Mobilność**” - „*Dostępne mieszkanie*” oraz „*Mieszkanie dla absolwenta*”, finansowanego ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Celem Programu „***Dostępne mieszkanie***” jest wzrost niezależności beneficjentów oraz ułatwienie im aktywności zawodowej i społecznej poprzez zapewnienie mieszkania wolnego od barier architektonicznych, natomiast Programu „***Mieszkanie dla absolwenta***” jest wzrost niezależności beneficjentów oraz ułatwienie im aktywności zawodowej i społecznej poprzez zapewnienie samodzielnego mieszkania spełniającego indywidualne kryterium dostępności dla beneficjenta.

Od maja 2024 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu, jest współrealizatorem Projektu pn. „**Przepis na Wsparcie – usługi społeczne dla niesamodzielnych mieszkańców z powiatu zgierskiego**” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w ramach Programu Regionalnego Fundusze Europejskie dla Łódzkiego 2021-2027. Realizacja projektu zakłada okres trzech lat i potrwa do 30 kwietnia 2027 roku.

Celem projektu jest wzrost dostępności oferowanych usług społecznych na obszarze powiatu zgierskiego, poprzez rozwój mieszkalnictwa wspomagane, opieki wytechnieniowej, opieki domowej, usług asystenckich oraz działań uzupełniających, którymi objęte zostały 104 osoby dorosłe wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu ze względu na swój wiek, stan zdrowia, niepełnosprawność. Spośród zadań realizowanych przez Lidera i Partnerów projektu, które miały na celu poprawę dostępu do realizowanych w regionie usług społecznych ograniczających ubóstwo i wykluczenie społeczne oraz polepszenie dostępu do usług społecznych odpowiadających na zdiagnozowane potrzeby w regionie, na szczególną uwagę w zakresie ochrony zdrowia psychicznego, zasługują zadanie dotyczące **działalności mieszkania wspomagane**, realizowane przez Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Zgierzu (PSONI). Realizacja zadania dotyczy prowadzenia mieszkań wspomaganych dla osób z niepełnosprawnością intelektualną w budynku Polskiego Stowarzyszenia na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Zgierzu ul. Chełmska 42/42 a. Organizacja mieszkań wspomaganych ma na celu usamodzielnienie osób z niepełnosprawnością intelektualną w zakresie potrzeb bytowych i integracji ze społecznością lokalną. Dodatkowym aspektem funkcjonowania mieszkań wspomaganych jest zmniejszenie obciążenia rodzin osób z niepełnosprawnością.

W ramach **Punktu Interwencji Kryzysowej (PIK)** PCPR w Zgierzu świadczy wsparcie specjalistyczne udzielane przez psychologa, pracownika socjalnego i prawnika. W 2024 roku z porad prawnych skorzystało 106 osób i ze wsparcia psychologa- 12 osób. Porady prawne odbywały się stacjonarnie oraz telefonicznie, kontakt z psychologiem odbywał się stacjonarnie. Osoby zgłaszające się do PIK skorzystały z porad prawnych w zakresie: poradnictwa rodzinnego (rozwód, alimenty, opieka nad dziećmi), poradnictwa majątkowego (spadek, darowizny, zadłużenie), przemocy, konfliktów i innych (prawo pracy, odszkodowania, problemy mieszkaniowe). Osoby w kontakcie z psychologiem uzyskiwały wsparcie w zakresie radzenia sobie z sytuacjami nagłymi, kryzysowymi oraz traumatycznymi. Praca psychologa z klientami PIK polegała na poprawie stanu psychicznego, relacji interpersonalnych a także udzielano porad w zakresie zdrowia psychicznego, leczenia i terapii. Klienci PIK uzyskiwali informacji, gdzie należy się udać, aby kontynuować dalsze wsparcie lub leczenie.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej nałożyła na organy samorządu terytorialnego obowiązek podejmowania działań służących zapobieganiu i przeciwdziałaniu przemocy. W ramach realizacji powyższego programu w 2024 roku zrealizowano **program korekcyjno– edukacyjny** dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Do programu zostało zakwalifikowanych dziesięciu mężczyzn stosujących przemoc domową. Program został przeprowadzony w okresie od 03.10.2024 roku do 12.12.2024 roku, liczba godzin programu w przeliczeniu na 1 uczestnika wynosiła 60 h. Dziewięciu mężczyzn otrzymało zaświadczenie o ukończeniu programu. Po zakończeniu programu uczestnicy zostają objęci trzyletnim okresem monitoringu. Na realizację tego zadania Powiat Zgierski otrzymał dotację z Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego. Zadanie to zostało zlecone na zewnątrz na podstawie zapytania ofertowego. PCPR w Zgierzu w 2024 r. w ramach działań profilaktycznych zorganizował **warsztaty** dla dzieci i młodzieży z zakresu świadomości emocjonalnej, umiejętności regulacji emocjonalnej, przeciwdziałanie przemocy szkolnej oraz agresji. W warsztatach uczestniczyło 30 dzieci - wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych oraz rodzin zastępczych podzielonych na dwie grupy wiekowe 6-13, 14-18. Zadanie to zostało zlecone. Na realizację tego celu wykorzystano kwotę 3.000,00 zł. Zorganizowano także **szkolenie** dla pedagogów, psychologów oraz wychowawców placówek opiekuńczo – wychowawczych z terenu powiatu zgierskiego z zakresu prowadzenia zajęć profilaktycznych dla dzieci w wieku przedszkolnym, szkolnym na temat przemocy i wykorzystywania seksualnego. Szkolenie przeprowadzono dla 30 osób.

2. PLACÓWKI OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZE

Placówki opiekuńczo-wychowawcze zapewniają dzieciom całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokajają ich niezbędne potrzeby bytowe, rozwojowe, w tym emocjonalne, społeczne, religijne, a także zapewniają korzystanie z przysługujących na podstawie odrębnych przepisów świadczeń zdrowotnych i kształcenia oraz umożliwiają kontakt dziecka z rodzicami biologicznymi. Na terenie powiatu zgierskiego działają dwie placówki opiekuńczo – wychowawcze typu rodzinnego prowadzone na zlecenie Powiatu Zgierskiego przez Fundację „Happy Kids”:

- ❖ Rodzinny Dom Fundacji "Happy Kids" nr 6 w Zgierzu,
- ❖ Rodzinny Dom Fundacji "Happy Kids" nr 7 w Ozorkowie.

oraz cztery placówki opiekuńczo – wychowawcze typu socjalizacyjnego:

- ❖ Dom Dziecka w Grotnikach,
- ❖ Dom Dziecka nad Lindą,
- ❖ Dom Dziecka w Dąbrówce,
- ❖ Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr 1 w Dąbrówce Strumiany.

Każde dziecko przebywające w placówce w 2024 roku objęte było indywidualnym wsparciem wychowawczym, zgodnie z postawioną diagnozą opracowaną przez psychologa i pedagoga oraz planem pomocy dziecku opracowanym przez wychowawcę kierującego procesem wychowawczym dziecka. Plan obejmował opiekę zdrowotną, doskonalenie jego umiejętności społecznych, wspieranie rozwoju emocjonalnego, a w przypadku starszych wychowanków przygotowanie do procesu usamodzielnienia. Ponadto dla każdego dziecka prowadzona była karta pobytu, w której zawarte były wszelkie informacje dotyczące jego funkcjonowania. Po analizie diagnozy rodzinnej dziecka prowadzona była intensywna praca na rzecz powrotu dziecka do rodziny

biologicznej. Wymieniona działalność jest poddawana analizie przez zespół do spraw oceny sytuacji dziecka, w skład którego wchodzi przedstawiciele Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu, asystenci i pracownicy socjalni ośrodków pomocy społecznej, kuratorzy sądowi, rodzice dziecka i inne osoby zapraszane w miarę potrzeb. Na dzień 31 grudnia 2024 r. przebywało w ww. placówkach 81 wychowanków.

3. ŚRODOWISKOWE DOMY SAMOPOMOCY

PCPR w Zgierzu sprawuje nadzór merytoryczny nad ośrodkami wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi o zasięgu ponadgminnym, w formie Środowiskowych Domów Samopomocy (ŚDS). ŚDS zwane inaczej ośrodkami wsparcia, służą budowaniu sieci oparcia społecznego i przygotowują do życia w społeczeństwie oraz funkcjonowania w środowisku. Są przeznaczone dla osób przewlekle psychicznie chorych i niepełnosprawnych intelektualnie. To placówki okresowego dziennego lub całodobowego pobytu, w którym osoby z zaburzeniami psychicznymi mogą otrzymać częściową opiekę i pomoc w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych oraz posiłek.

Tabela nr 6. Wykaz ŚDS funkcjonujących na terenie powiatu zgierskiego.

ŚRODOWISKOWE DOMY SAMOPOMOCY		
1	Środowiskowy Dom Samopomocy w Aleksandrowie Łódzkim prowadzony przez Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło Aleksandrów Łódzki prowadzony na zlecenie Powiatu Zgierskiego	ul. 1 Maja 43/47, 95-070 Aleksandrów Łódzki
2	Środowiskowy Dom Samopomocy w Zgierzu prowadzony przez Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło Zgierz- prowadzony na zlecenie Powiatu Zgierskiego	ul. Chełmska 42/42 a, 95-100 Zgierz
3	Środowiskowy Dom Samopomocy w Aleksandrowie Łódzkim	ul. Piotrkowska 4/6, 95-070 Aleksandrów Łódzki
4	Środowiskowy Dom Samopomocy w Głownie	ul. Łowicka 74, 95-015 Głowno
5	Środowiskowy Dom Samopomocy w Woli Zbrożkowej	Wola Zbrożkowa 36, 95-015 Głowno

Na dzień 31 grudnia 2024 roku na terenie powiatu zgierskiego funkcjonowały dwa ośrodki wsparcia prowadzone na zlecenie Powiatu Zgierskiego:

1. **Środowiskowy Dom Samopomocy w Aleksandrowie Łódzkim typ AB** - prowadzony przez Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Aleksandrowie Łódzkim dla 30 osób.

adres: ul. 1-go Maja 43/47, 95-070 Aleksandrów Łódzki
tel. 42 712-16-17, e-mail: zk.aleksandrowlodzki@psoni.org.pl

Środowiskowy Dom Samopomocy przy Polskim Stowarzyszeniu na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Aleksandrowie Łódzkim jako ośrodek wsparcia dziennego realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej, udzielając wsparcia społecznego osobom z zaburzeniami psychicznymi, mającym trudności z kształtowaniem swoich stosunków z otoczeniem, pozwalającego na zaspokojenie ich podstawowych potrzeb życiowych, usamodzielnienie i integrację społeczną. Dom czynny jest od poniedziałku do piątku w godzinach 8.00 - 16.00 i w tym czasie prowadzone są zajęcia z uczestnikami. Środowiskowy Dom Samopomocy w Aleksandrowie Łódzkim również świadczy usługę pobytu całodobowego, w przypadku wystąpienia potrzeby spowodowanej sytuacją życiową lub rodzinną osoby albo w przypadku realizacji całodobowego treningu samoobsługi i umiejętności społecznych w ramach indywidualnego planu postępowania wspierająco – aktywizującego. Priorytetowym celem działania Domu, w tym postępowania wspierająco - aktywizującego jest wzrost zaradności i samodzielności życiowej, a także integracja społeczna Uczestników, którzy w wyniku niepełnosprawności niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych, wymagają pomocy do życia w środowisku rodzinnym i społecznym.

2. **Środowiskowy Dom Samopomocy w Zgierzu typ BCD-** prowadzony przez Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Zgierzu.

adres: ul. Chelmska 42/42 A, 95-100 Zgierz

tel. 42 710-10-84, e-mail: psoni@miasto.zgierz.pl

Środowiskowy Dom Samopomocy w Zgierzu wspiera 30 osób dorosłych z niepełnosprawnością intelektualną oraz osoby wykazujące inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych. Celem ŚDS jest zwiększenie samodzielności i zaradności życiowej osób uczęszczających oraz ich integrację ze środowiskiem. Kształtowanie nawyków celowej aktywności oraz postaw i zachowań akceptowanych przez społeczeństwo, a także rozwijanie umiejętności radzenia sobie i funkcjonowania w życiu codziennym. Zajęcia w ŚDS prowadzone są w formie:

- ❖ treningów funkcjonowania w życiu codziennym,
- ❖ treningów umiejętności interpersonalnych i społecznych,
- ❖ terapii plastyczno - technicznej,
- ❖ zajęć w zakresie rehabilitacji ruchowej,
- ❖ treningu spędzania czasu wolnego,

ponadto uczestnicy mogą uzyskać wsparcie w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych, socjalnych i w załatwianiu spraw urzędowych.

Zajęcia realizowane są przez pięć dni w tygodniu w oparciu o Indywidualne Plany Postępowania Wspierająco- Aktywizującego, od poniedziałku do piątku w godz. 8.00-16.00.

4. WARSZTATY TERAPII ZAJĘCIOWEJ

Warsztat Terapii Zajęciowej (WTZ) jest wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo placówką stwarzającą osobom z niepełnosprawnością niezdolnym do podjęcia pracy, możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Warsztat nie jest placówką samodzielną, ale stanowi część większej

struktury organizacyjnej wyposażonej w osobowość prawną lub posiadającej zdolność do czynności prawnych. Warsztaty mogą być organizowane przez fundacje, stowarzyszenia lub przez inne podmioty. Celem działania warsztatów jest:

- ❖ aktywne wspomaganie procesu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnością,
- ❖ stwarzanie osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwości rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia.

Realizacji powyższych celów służy stosowanie technik terapii zajęciowej zmierzających do usamodzielnienia uczestników, poprzez wyposażenie ich w umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej, a także rozwijania psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy. Uczestnikami warsztatów mogą być osoby posiadające prawnie potwierdzony status niepełnosprawności, niezdolne do podjęcia pracy. Osoby z niepełnosprawnością muszą posiadać w swoim orzeczeniu wskazanie do uczestnictwa w terapii zajęciowej.

Na terenie powiatu zgierskiego funkcjonują cztery Warsztaty, które obejmują swoim wsparciem 130 osób z niepełnosprawnością. Kwota środków wydatkowanych dla uczestników w 2024 roku na pokrycie kosztów działalności warsztatów wyniosła łącznie 4 792 320,00 zł, z czego: 90 % -dofinansowanie ze środków PFRON 4.313.088,00 zł, 10 % - środki własne Powiatu 479.232,00 zł.

- 1) **Warsztaty Terapii Zajęciowej w Aleksandrowie Łódzkim** prowadzone przez Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Aleksandrowie Łódzkim dla 35 osób.

adres: ul. 1-go Maja 43/47, 95-070 Aleksandrów Łódzki

tel. 42 712-16-17, e-mail: zk.aleksandrowlodzki@psoni.org.pl

W rehabilitacji społecznej i zawodowej prowadzonej w WTZ uczestniczy posiadają aktualne orzeczenie o stopniu niepełnosprawności znacznym lub umiarkowanym ze wskazaniem do terapii zajęciowej. Schorzeniem wiodącym wśród uczestników jest niepełnosprawność intelektualna oraz współistniejące zaburzenia takie jak: choroby psychiczne, zaburzenia mowy, choroby narządu wzroku, upośledzenie narządu ruchu, epilepsja, choroby neurologiczne, choroby układu oddechowego i krążenia, całościowe zaburzenia rozwojowe oraz inne.

Terapia zajęciowa i aktywizacja zawodowa realizowana jest w pracowniach: higieniczno - porządkowej, gospodarstwa domowego, poligraficzno – informatycznej, plastycznej, umiejętności społecznych, dziewiarstwa i techniczno – gospodarczej.

Formy realizacji zadań programowych na Warsztatach:

1. Terapia zajęciowa i aktywizacja zawodowa.
2. Socjoterapia.
3. Poradnictwo i terapia psychologiczna.
4. Rehabilitacja ruchowa.
5. Zajęcia muzyczno – teatralne.
6. Imprezy integracyjne i kulturalne.

7. Współpraca z rodzinami/opiekunami uczestników WTZ.
8. Współpraca z innymi placówkami i instytucjami.
9. Współpraca z wolontariuszami.

2) **Warsztaty Terapii Zajęciowej w Ozorkowie** prowadzone przez Polskie Stowarzyszenie Ludzi Cierpiących na Padaczkę - Oddział Łódzki z siedzibą w Ozorkowie **dla 33 osób.**

adres: ul. T. Kościuszki 31, 95-035 Ozorków
tel. 42 277-17-73, e-mail: biuro@pslcnp.pl

Warsztat Terapii Zajęciowej przy Polskim Stowarzyszeniu Ludzi Cierpiących na Padaczkę - Oddział Łódzki jest placówką pobytu dziennego dla osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o niepełnosprawności ze wskazaniem do terapii zajęciowej, znajdującą się w Ozorkowie. Placówka działa od pn. do pt. w godzinach 8:00 – 16:00 i prowadzi terapię zajęciową w zakresie rehabilitacji społecznej, zawodowej i fizycznej. Głównymi zadaniami Warsztatu jest ogólne usprawnienie ruchowe, rozwijanie umiejętności życia codziennego i zaradności osobistej, przygotowanie do życia w środowisku społecznym, rozwijanie podstawowych umiejętności zawodowych umożliwiających podjęcie pracy zawodowej lub innej pracy zarobkowej. Zadania te realizowane są w poszczególnych specjalnie wyposażonych i prowadzonych pracowniach terapeutycznych tj. pracownia multimedialna, pracownia gospodarstwa domowego, pracownia techniczna, pracownia rękodzielnicza, pracownia aktywności zawodowej, pracownia florystyczna, pracownia artystyczna, sala rehabilitacyjna oraz pracownia zajęć popołudniowych, podczas których wykorzystywane są techniki i metody socjoterapeutyczne oraz arterapeutyczne tj. muzykoterapia, biblioterapia, TUS i inne. Oprócz codziennej pracy nad rozwojem umiejętności niezbędnych w samodzielnym funkcjonowaniu w życiu społecznym i zawodowym, podopieczni uczestniczą w zajęciach, wystawach oraz przeglądach, konkursach i wyjazdach turystyczno - krajoznawczych.

Uczestnikiem WTZ może stać się osoba posiadająca aktualne orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, zawierające wskazanie do terapii zajęciowej oraz zdiagnozowane choroby: neurologiczne, tj. padaczka, udar mózgu, niedowłady itp., zaburzenia psychiczne tj. zaburzenia lękowe, nerwicowe, zaburzenia neurorozwojowe - upośledzenie umysłowe, autyzm itp., zespół zaburzeń tj. mózgowe porażenie dziecięce, Zespół Downa, słabowidzący, słabosłyszący lub inne.

3) **Warsztaty Terapii Zajęciowej w Rąbieniu** prowadzone przez Fundację Osób Społecznie Aktywnych F.O.S.A. w Rąbieniu **dla 25 osób.**

adres: Rąbień AB 59, 95-070 Aleksandrów Łódzki
tel. 42 712-19-96, e-mail: fundacjafofa@wp.pl

W prowadzonych zajęciach w ramach WTZ bierze udział 25 uczestników z niepełnosprawnością intelektualną o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. Są to osoby z powiatu zgierskiego i Łodzi, mieszkające w rodzinach, ale też kilku mieszkańców domu pomocy społecznej. WTZ prowadzi formy rehabilitacji i terapii w zakresie pięciu pracowni: plastycznej, technicznej, haftu i tkaniny, ceramicznej oraz gospodarstwa domowego. Podopieczni mają możliwość spróbowania różnych form terapii i znalezienia dla siebie takiego zajęcia lub techniki, która najbardziej odpowiada ich zainteresowaniom i możliwościom.

- 4) **Warsztaty Terapii Zajęciowej w Zgierzu** prowadzone przez Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Zgierzu **dla 37 osób.**

adres: ul. Chelmska 42/42 A, 95-100 Zgierz
tel. 42 710-10-84, e-mail: psoni@miasto.zgierz.pl

Celem Warsztatów jest przygotowanie osób z niepełnosprawnością do aktywności zawodowej i w miarę możliwości do pełnego, samodzielnego i aktywnego funkcjonowania w społeczeństwie. WTZ prowadzi formy rehabilitacji i terapii w zakresie:

1. Terapia zajęciowa w pracowniach: komputerowo-poligraficznej, umiejętności społecznych, kulinarnej, plastyczno – rękodzielniczej, technicznej, rzemiosła artystycznego i porządkowo - ogrodniczej.
2. Rehabilitacja ruchowa - zajęcia ogólnorozwojowe, nauka pływania i zajęcia sportowe na basenie, gra w tenisa stołowego, zajęcia lekkoatletyczne.
3. Zajęcia muzykoterapeutyczne i teatralne.
4. Zajęcia psychoterapeutyczne.
5. Działalność integracyjno-kulturalna.

Wszystkie zajęcia prowadzone są według Indywidualnych Programów Terapeutyczno - Rehabilitacyjnych opracowanych przez specjalistów. Uczestnikami WTZ są osoby z powiatu zgierskiego, które zostały zakwalifikowane do dawnej I lub II grupy inwalidzkiej oraz kwalifikują się do rehabilitacji w formie terapii zajęciowej w WTZ.

5. DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ

Na terenie powiatu zgierskiego funkcjonują cztery Domy Pomocy Społecznej: trzy dla kobiet i mężczyzn chorujących somatycznie i jeden dla mężczyzn niepełnosprawnych intelektualnie. Dom dla osób niepełnosprawnych intelektualnie prowadzony jest na zlecenie Powiatu Zgierskiego przez Fundację Osób Społecznie Aktywnych F.O.S.A. z siedzibą w Rąbieniu. Na dzień 31 grudnia 2024 r. w przedmiotowym Domu przebywało 128 osób.

Dom zapewnia swoim mieszkańcom warunki do bezpiecznego i godnego życia, niezależność adekwatną do stopnia ich sprawności, całodobowe wsparcie i opiekę oraz zaspokaja potrzeby bytowe, pielęgnacyjne, opiekuńcze, wspomagające i religijne swoich mieszkańców. Zakres świadczonych usług jest realizowany w oparciu o indywidualne plany wsparcia opracowywane przez zespoły terapeutyczno-opiekuńcze. Duży nacisk kładzie się na stworzenie atmosfery życzliwości i wzajemnego zaufania oraz eliminację monotonii życia codziennego. Działania wszystkich pracowników nakierowane są na zapewnienie poczucia bezpieczeństwa i własnej wartości u mieszkańców, co ma istotne znaczenie dla ich funkcjonowania. W celu podniesienia jakości usług i zapewnienia optymalnej opieki dla mieszkańców Dom Pomocy Społecznej w Rąbieniu współpracuje m.in.: z Urzędem Pracy w zakresie kierowania pracowników do odbywania staży i robót publicznych, z POZ, NZOZ, Urzędem Miejskim w Aleksandrowie Łódzkim, MOPS, GOPS, PCPR, RCPS, PFRON, Sądem Rejonowym w Zgierzu. Utrzymany jest stały kontakt z rodzinami podopiecznych, organizacjami pozarządowymi oraz lokalnym środowiskiem. Mieszkańcy Domu uczestniczą w imprezach organizowanych lokalnie oraz innych imprezach organizowanych poza miejscem zamieszkania.

6. WSPÓŁPRACA Z POWIATEM ŁÓDZKIM WSCHODNIM W ZAKRESIE ORZECZNICTWA

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Powiecie Łódzkim Wschodnim obsługuje mieszkańców powiatu zgierskiego w zakresie orzecznictwa do celów poza rentowych. Organizuje funkcjonowanie składów orzekających w tych sprawach, gdzie poprzez złożenie odpowiedniego wniosku można ubiegać się o:

- 1) Orzeczenie niepełnosprawności (dzieci do 16-go roku życia);
- 2) Orzeczenie stopnia niepełnosprawności (od 16-go roku życia);
- 3) Orzeczenie o wskazaniach do ulg i uprawnień osób posiadających orzeczenia o inwalidztwie lub niezdolności do pracy;
- 4) Legitymację osoby niepełnosprawnej;
- 5) Kartę parkingową.

adres: ul. J. Piłsudskiego 133 d, 92-318 Łódź
tel. 42 674 48 34, 603 493 50, e-mail: pzon@lodzkiwschodni.pl

Stosowanie następującej symboliki przy orzecznictwie o niepełnosprawności:

- 01-U – niepełnosprawność intelektualna (umysłowa)
- 02-P – choroby psychiczne
- 03-L – zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu
- 04-O – choroby narządu wzroku
- 05-R – niepełnosprawność ruchowa
- 06-E – epilepsja
- 07-S – choroby układu oddechowego i krążenia
- 08-T – choroby układu pokarmowego
- 09-M – choroby układu moczowo- płciowego
- 10-N – choroby neurologiczne
- 11-I – inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego.

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Powiecie Łódzkim Wschodnim w 2024 r. dla osób po 16 roku życia wydano łącznie 2 442 wszystkich orzeczeń, w tym 2 374 orzeczenia z określeniem stopnia niepełnosprawności, 37 orzeczeń o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych oraz 31 orzeczeń o odmowie ustalenia stopnia niepełnosprawności. Dla osób przed 16 rokiem życia wydano 370 orzeczeń, w tym 364 orzeczenia o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych, 5 orzeczeń o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych oraz 1 orzeczenie o odmowie ustalenia niepełnosprawności. Łącznie dla mieszkańców Powiatu Zgierskiego zespół orzekający wydał **2 812** orzeczeń oraz **454** legitymacji dla osób z niepełnosprawnością.

Tabela nr 7. Zestawienie dot. liczby wydanych orzeczeń wg przyczyn niepełnosprawności, stopnia niepełnosprawności osób powyżej 16 roku życia w latach 2023-2024

Kategoria	Choroby psychiczne		Niepełnosprawność intelektualna	
	2023	2024	2023	2024
Stopień niepełnosprawności - znaczny	148	159	35	39
Stopień niepełnosprawności - umiarkowany	236	228	24	24
Stopień niepełnosprawności - lekki	30	28	4	0
RAZEM	414	415	63	63

Wykres nr 1. Liczba wydanych orzeczeń wg przyczyn niepełnosprawności, stopnia niepełnosprawności osób powyżej 16 roku życia w latach 2023-2024.

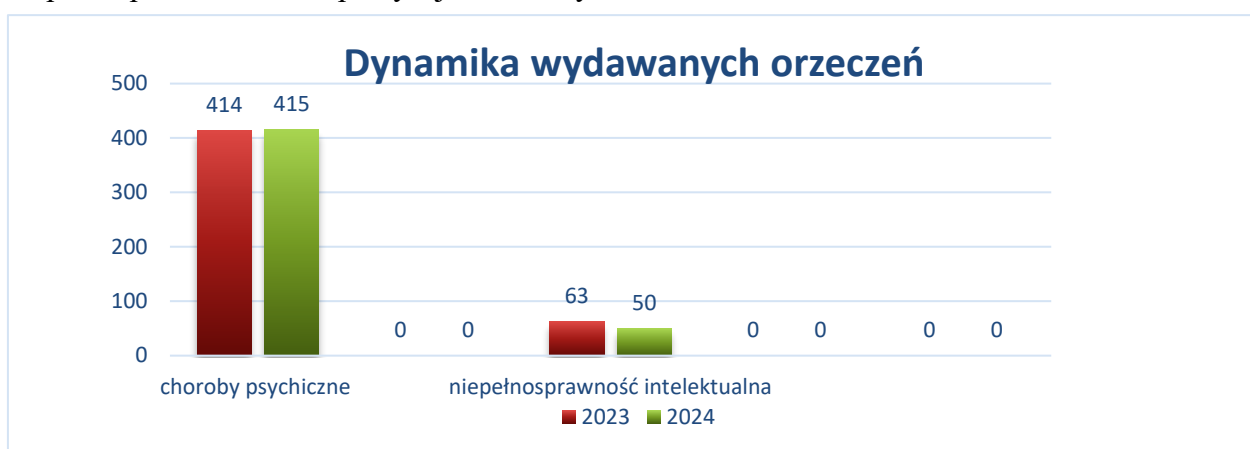

Tabela nr 8. Zestawienie dot. liczby wydanych orzeczeń wg przyczyn niepełnosprawności, stopnia niepełnosprawności, wieku, płci osób poniżej 16 roku życia, w latach 2023-2024

Kategoria	Choroby psychiczne		Niepełnosprawność intelektualna	
	2023	2024	2023	2024
Liczba wydanych orzeczeń	35	41	50	51
Wiek 0-3	3	2	2	0
Wiek 4-7	9	8	17	12
Wiek 8-16	23	31	31	39
kobieta	16	7	13	20
mężczyzna	19	34	37	31

Dane z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Powiecie Łódzkim Wschodnim

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Powiecie Łódzkim Wschodnim wskazał, iż w 2024 roku najwięcej wydanych orzeczeń dla mieszkańców powiatu zgierskiego dla osób powyżej 16 roku życia nastąpiło z powodu upośledzenia narządu ruchu 1009, ale już na drugim miejscu, co do ilości wydanych orzeczeń nastąpiło z powodu chorób psychicznych

- orzeczenie uzyskało 415 osób (2023 r. - 413), z powodu niepełnosprawności intelektualnej 63 osób (2023 r. - 63).

Ilość wydanych orzeczeń dla osób przed 16 rokiem życia w 2024 roku obrazuje się następująco: orzeczenia z powodu choroby psychicznej otrzymało najwięcej dzieci w wieku od 8-16 lat - 31, (2023 r. - 23), nieco mniej dzieci w wieku 4-7 lat - 8 oraz 2 dla stron w wieku od 0-3 lat.

7. KOMENDA POWIATOWA POLICJI W ZGIERZU

adres: ul. Długa 58/60, 95-100 Zgierz

tel. 47 842 52 00, e-mail: komendant@zgierz.ld.policja.gov.pl

Do podstawowych zadań Policji należy m.in.: **ochrona życia i zdrowia ludzi** oraz mienia przed bezprawnymi zamachami naruszającymi te dobra, a także inicjowanie i organizowanie działań mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami społecznymi.

Jednostki podległe KPP:

Komisariat Policji w Aleksandrowie Łódzkim

adres: ul. Piotrkowska 10/12, 95-070 Aleksandrów Łódzki

tel. 47 842-53-60, e-mail: komendant.aleksandrow@zgierz.ld.policja.gov.pl

Komisariat Policji w Strykowie

adres: ul. Grunwaldzka 5, 95-010 Stryków

tel. 47 842-53-10, e-mail: komendant.strykow@zgierz.ld.policja.gov.pl

Komisariat Policji w Ozorkowie

adres: ul. Wyszyńskiego 7, 95-035 Ozorków

tel. 47 842-54-60, e-mail: komendant.ozorkow@zgierz.ld.policja.gov.pl

Komisariat Policji w Głownie

adres: ul. L. Norblina 3, 95-015 Głowno

tel. 47 842-54-11, e-mail: komendant.glowno@zgierz.ld.policja.gov.pl

8. PORADNIE PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNE

Najważniejszym podmiotem oddziaływań podejmowanych przez pracowników Poradni Psychologiczno – Pedagogicznych jest młody człowiek we wszystkich fazach swego rozwoju (od urodzenia do zakończenia edukacji szkolnej). Dlatego też, jednym z kluczowych czynników zapewniających odpowiedni rozwój i pozycję dzieci i młodzieży jest możliwość korzystania ze wsparcia odpowiednich instytucji, w tym świadczących pomoc w zakresie poradnictwa rodzinnego oraz pedagogicznego.

Do zadań Poradni należy:

- 1) diagnozowanie dzieci i młodzieży;
- 2) udzielanie dzieciom i młodzieży oraz rodzicom bezpośredniej pomocy psychologiczno - pedagogicznej;
- 3) realizowanie zadań profilaktycznych oraz wspierających wychowawczą i edukacyjną funkcję przedszkola, szkoły i placówki, w tym wspieranie nauczycieli w rozwiązywaniu problemów dydaktycznych i wychowawczych;
- 4) organizowanie i prowadzenie wspomagania przedszkoli, szkół i placówek w zakresie realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych.

Funkcję tę spełniają w powiecie zgierskim **Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne** w Zgierzu, Aleksandrowie Łódzkim, Głownie i Ozorkowie.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Zgierzu

adres: ul. Długa 89/91, 95-100 Zgierz
tel. 42 718-31-79, e-mail: poradnia@powiat.zgierz.pl

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Ozorkowie

adres: ul. R. Traugutta 1, 95-035 Ozorków
tel. 42 257-28-06, e-mail: sekretariat@poradniaozorkow.pl

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Głownie

adres: ul. T. Kościuszki 10, 95-015 Głowno
tel. 42 719-07-67, e-mail: kontakt@poradniapp-glowno.pl

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Aleksandrowie Łódzkim

adres: ul. Piotrkowska 4/6, 95-070 Aleksandrów Łódzki
tel. 505 363 525, e-mail: kontakt@pppaleksandrow.pl

Poniższe tabele przedstawiają zakres prowadzonych działań poradni.

Tabela 9. Liczba dzieci z powiatu zgierskiego objętych pomocą Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w latach 2023 i 2024.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna (PPP)	Liczba dzieci z powiatu zgierskiego objętych pomocą Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej	
	2023	2024
PPP w Zgierzu	1211	1246
PPP w Aleksandrowie Łódzkim	894	869
PPP w Głownie	512	602
PPP w Ozorkowie	1050	1080
RAZEM	3667	3797

Dane Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej funkcjonujących na terenie powiatu zgierskiego

Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne działające na terenie powiatu zgierskiego w analizowanym okresie udzieliły pomocy i wsparcia łącznie 3797 liczbie dzieci i młodzieży, to o 130 osób więcej niż w roku poprzednim.

Tabela 10. Wykaz dzieci i młodzieży, którym została udzielona specjalistyczna pomoc przez Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne w latach 2022-2024.

Formy pomocy bezpośredniej	ROK	Liczba dzieci i młodzieży objęta bezpośrednią pomocą				
		PPP w Zgierzu	PPP w Aleksandrowie Łódzkim	PPP w Głownie	PPP w Ozorkowie	Razem
Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne	2022	15	353	29	10	407
	2023	16	164	21	12	213
	2024	15	69	9	80	173
Terapia logopedyczna	2022	194	673	72	90	1029
	2023	197	595	105	98	995
	2024	231	482	76	89	878
Terapia psychologiczna, w tym psychoterapia	2022	86	379	125	70	660
	2023	79	361	87	88	615
	2024	94	123	73	65	355
Socjoterapia	2022	-	38	-	40	78
	2023	-	41	-	53	94
	2024	0	40	0	54	94
Zajęcia z uczniami zdolnymi	2022	-	418	-	3	421
	2023	-	436	-	-	436
	2024	0	729	0	0	729
Terapia dla zagrożonych uzależnieniem	2022	-	24	-	3	27
	2023	-	155	-	-	155
	2024	0	117	0	0	117
Inne zajęcia o charakterze terapeutycznym	2022	-	239	12	10	261
	2023	-	200	21	10	231
	2024	0	222	0	306	528

Zajęcia grupowe aktywizujące wybór kierunku kształcenia i zawodu	2022	-	219	-	26	245
	2023	-	201	-	-	201
	2024	0	209	0	0	209
Grupy wsparcia	2022	3	37	-	3	43
	2023	3	41	-	-	44
	2024	3	159	0	0	162
Interwencja kryzysowa	2022	11	32	-	4	47
	2023	15	25	1	-	41
	2024	12	16	4	0	32
Inne formy pomocy indywidualnej	2022	85	82	112	276	555
	2023	193	71	155	354	773
	2024	211	111	1	543	866
Inne formy pomocy grupowej	2022	-	323	54	35	412
	2023	-	269	69	40	378
	2024	0	157	36	114	307
Indywidualne porady zawodowe na podstawie badań	2022	2	58	-	14	74
	2023	3	42	-	16	61
	2024	3	46	0	0	49
Indywidualne porady zawodowe bez badań	2022	-	34	-	20	54
	2023	-	43	-	22	65
	2024	0	27	0	4	31
Zajęcia grupowe prowadzone w szkołach i placówkach oświatowych	2022	544	1027	224	59	1854
	2023	679	1189	134	62	2064
	2024	721	1027	77	54	1879
Inne	2022	-	2395	186	-	2581
	2023	-	2368	226	-	2594
	2024	0	2217	277	0	2494

Dane Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych Powiatu Zgierskiego

Analizując powyższe dane, należy stwierdzić, iż wszystkie Poradnie w szerokim zakresie udzielały bezpośredniej pomocy dzieciom i młodzieży. **2494** osób skorzystało z innej formy wsparcia niż wyżej wymieniony zakres. Znacząca część uczniów uczestniczyła w zajęciach

grupowych prowadzonych przez Poradnie w szkołach i placówkach oświatowych **1879** uczniów, w tym najwięcej zajęć tego typu przeprowadziła Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Aleksandrowie Łódzkim **1027**.

Na uwagę zasługują zajęcia z uczniami zdolnymi, w których uczestniczyło łącznie **729** uczniów. Ponadto w istotnym obszarze aktywności była terapia logopedyczna **878** oraz terapia psychologiczna, w tym psychoterapia **355**, których najwięcej udzieliła PPP w Aleksandrowie Łódzkim. Z innej formy wsparcia indywidualnego skorzystały **866** osoby. Najmniej dzieci uzyskało pomoc z uwagi na interwencję kryzysową **32** oraz **31** indywidualne porady zawodowe bez badań.

Tabela 11. Wydane orzeczenia przez Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne w powiecie zgierskim w latach 2023-2024

Rodzaj wydanego orzeczenia- typ deficytu	Liczba dzieci i młodzieży							
	PPP w Zgierzu		PPP w Aleksandrowie Łódzkim		PPP w Głównie		PPP w Ozorkowie	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
niesłyszący i słabosłyszący	-	-	-	-	-	-	12	13
niewidomy i słabowidzący	-	-	-	-	-	-	13	6
upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim	33	37	6	11	32	16	52	33
upośledzenie umysłowe w stopniu umiarkowanym lub znacznym	8	9	1	4	5	4	28	13
z niepełnosprawnościami sprzężonymi	7	14	1	-	4	5	32	82
zagrożenie niedostosowaniem społecznym	5	12	7	6	1	2	6	3
niedostosowanie społecznie	-	-	-	-	-	-	-	-
upośledzenie umysłowe w stopniu głębokim (zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze)	5	6	1	-	2	1	3	9
o potrzebie indywidualnego kształcenia	45	43	36	24	9	18	48	53
orzeczenie o potrzebie indywidualnego przygotowania przedszkolnego	2	3	-	-	-	-	-	1
orzeczenie o braku kształcenia specjalnego	-	-	-	-	-	-	-	-
niepełnosprawność ruchowa, w tym afazja	52	48	26	37	8	8	13	9
autyzm, w tym zespół Aspergera	-	-	-	-	-	-	193	171
Inne	-	-	-	-	-	-	-	110
RAZEM:	157	172	78	82	61	54	400	503

Dane Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych funkcjonujących na terenie powiatu zgierskiego.

Podsumowując powyższe dane, należy stwierdzić, iż Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne wydały 138 orzeczeń o potrzebie indywidualnego kształcenia. 101 wydanych orzeczeń w 2024 roku dotyczyło orzeczeń z niepełnosprawnościami sprzężonymi, w tym najwięcej orzeczeń - 82 wydała PPP w Ozorkowie, z uwagi, iż pełni funkcję poradni specjalistycznej diagnozującej dzieci z uwagi na niepełnosprawność dziecka lub ucznia niesłyszącego, słabosłyszącego, niewidzącego, słabowidzącego oraz z autyzmem. Nie wydano żadnych orzeczeń dotyczących braku potrzeby kształcenia specjalnego i niedostosowania społecznego. 171 orzeczeń PPP w Ozorkowie wydała z powodu autyzmu, w tym Aspergera. Łącznie najwyższy wskaźnik wydanych orzeczeń dotyczył PPP w Ozorkowie 503, 172 to liczba orzeczeń wydanych przez PPP w Zgierzu. 82 orzeczeń wydała PPP w Aleksandrowie Łódzkim i aż 54 PPP w Głownie.

Tabela 12. Wydane opinie przez Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne w powiecie zgierskim w latach 2023-2024.

Rodzaj wydanej opinii	Liczba dzieci i młodzieży									
	PPP w Zgierzu		PPP w Aleksandrowie Łódzki		PPP w Głownie		PPP w Ozorkowie		Razem	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Wczesnego wspomaganie rozwoju	35	47	20	11	18	11	85	88	158	157
Przyspieszenia obowiązku szkolnego	1	3	-	0	-	5	3	2	4	10
Odroczenia obowiązku szkolnego	15	14	13	9	6	7	32	41	66	71
Zwolnienia z nauki drugiego języka obcego	-	0	2	0	-	0	13	9	15	9
Objęcia ucznia nauką w klasie terapeutycznej	-	0	-	0	-	0	1	0	1	0
Dostosowania wymagań edukacyjnych	229	267	121	172	64	87	23	21	437	547
Udzielenia zezwolenia na indywidualny program lub tok nauki	1	2	-	2	-	0	4	6	5	10
Przyjęcia ucznia do oddziału przysposabiającego do pracy	-	0	1	0	-	0	4	2	5	2
Inne	13	17	282	41	136	185	122	16	553	259
RAZEM	294	350	439	235	225	295	287	185	1245	1 065

Dane Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych funkcjonujących na terenie powiatu zgierskiego

Opinie wydawane w 2024 roku przez Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne głównie dotyczyły dostosowania wymagań edukacyjnych - 547 uczniów. 157 zostało wydanych opinii z powodu konieczności wczesnego wspomaganie rozwoju. Najwięcej opinii w 2024 r. wydała PPP w Głownie 295, nieco mniej – 235 opinii wydała PPP w Aleksandrowie Łódzkim. Łącznie wydanych opinii przez 4 PPP - 1065, to o 180 mniej niż w roku poprzednim. Według danych

wskazanych przez cztery Poradnie Psychologiczno - Pedagogiczne najczęstszymi przyczynami świadczonego wsparcia dzieciom i młodzieży w 2024 roku były podobnie, jak w latach poprzednich: zaburzenia rozwojowe, poczucie izolacji, sytuacje kryzysowe, zaburzenia zachowania i emocji, trudności szkolne, przemoc, trudności dydaktyczne i wychowawcze, brak komunikacji, trudne sytuacje rodzinne - nieprawidłowe relacje oraz zaburzenia psychiczne i rozwojowe.

9. PRZEDSZKOLA I SZKOŁY ORAZ POZOSTAŁE PLACÓWKI OŚWIATOWO - WYCHOWAWCZE

Pozostając w temacie **placówek oświatowych**, należy wspomnieć o idei edukacji włączającej, która jest ściśle związana z procesem integracji społecznej i promowaniem sensu pełnego włączenia osób z niepełnosprawnością w nurt życia społecznego, zawodowego i kulturalnego.

Tabela 13. Edukacja włączająca w powiecie zgierskim.

Placówki, w których prowadzona jest edukacja włączająca
1. Zespół Licealno-Sportowy w Aleksandrowie Łódzkim, ul. M. Skłodowskiej-Curie 5.
2. I Liceum Ogólnokształcące w Głownie, ul. T. Kościuszki 10.
3. I Liceum Ogólnokształcące w Ozorkowie, ul. R. Traugutta 1.
4. Zespół Szkół Ogólnokształcących im. S. Staszica w Zgierzu, ul. 3-go Maja 41.
5. Zespół Szkół Zawodowych w Aleksandrowie Łódzkim, ul. Łęczycka 1.
6. Zespół Szkół nr 1 w Głownie, ul. M. Kopernika 24/26.
7. Zespół Szkół Zawodowych w Ozorkowie, ul. J. Słowackiego 2.
8. Zgierski Zespół Szkół Ponadpodstawowych im. Jana Pawła II w Zgierzu, Plac Kilińskiego 8.
9. Zespół Szkół nr 1 im. J. S. Cezaka w Zgierzu, ul. Długa 89/91.

Dane pochodzą z Wydziału Oświaty, Kultury, Sportu i Turystyki Starostwa Powiatowego w Zgierzu

Na terenie powiatu zgierskiego funkcjonuje ponadto Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy im. Kornela Makuszyńskiego w Zgierzu, 95 -100 Zgierz ul. Parzęczewska 46, Zespół Szkół Specjalnych 95-015 Głowno, ul. Kopernika 26 a, Zespół Szkół Specjalnych im. Stefana Kopcińskiego w Aleksandrowie Łódzkim, ul. Franciszkańska 14/16 oraz Zespół Szkół Specjalnych w Ozorkowie, ul. Kościuszki 27.

I. SPECJALNY OŚRODEK SZKOLNO-WYCHOWAWCZY IM. KORNELA MAKUSZYŃSKIEGO W ZGIERZU 95-100 Zgierz, ul. Parzęczewska 46

w strukturze placówki funkcjonują:

2. Przedszkole nr 16 im. Kornela Makuszyńskiego w Zgierzu.
3. Szkoła Podstawowa nr 13 im. Kornela Makuszyńskiego w Zgierzu.
4. Szkoła Branżowa I stopnia nr 3 im. Kornela Makuszyńskiego w Zgierzu.
5. Szkoła Przysposabiająca do Pracy im. Kornela Makuszyńskiego w Zgierzu.
6. Grupy wychowawcze (internat).

II. ZESPÓŁ SZKÓŁ SPECJALNYCH 95-015 Głowno, ul. Kopernika 26 a

w strukturze placówki funkcjonują:

- Przedszkole „Szafirek” Nr 4 w Głownie.
- Szkoła Podstawowa nr 5 w Głownie.
- Szkoła Branżowa I stopnia nr 2 w Głownie.
- Szkoła Przysposabiająca do Pracy w Głownie.

III. ZESPÓŁ SZKÓŁ SPECJALNYCH IM. STEFANA KOPCIŃSKIEGO W ALEKSANDROWIE ŁÓDZKIM 95-070 Aleksandrów Łódzki, ul. Franciszkańska 14/16

w strukturze placówki funkcjonują:

1. Przedszkole w Aleksandrowie Łódzkim.
2. Szkoła Podstawowa Nr 5 w Aleksandrowie Łódzkim.
3. Szkoła Branżowa I stopnia nr 2 w Aleksandrowie Łódzkim.
4. Szkoła Przysposabiająca do Pracy w Aleksandrowie Łódzkim.

IV. ZESPÓŁ SZKÓŁ SPECJALNYCH W OZORKOWIE 95-035 Ozorków, ul. Kościuszki 27 a

w strukturze placówki funkcjonują:

- Szkoła Podstawowa nr 1 w Ozorkowie.
- Szkoła Przysposabiająca do Pracy w Ozorkowie.

10. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE DZIAŁAJĄCE NA RZECZ OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI ORAZ OSÓB Z PROBLEMAMI UZALEŻNIEŃ

Na terenie powiatu zgierskiego działa szereg organizacji pozarządowych zajmujących się problematyką osób niepełnosprawnych, w tym funkcjonują również organizacje realizujące zadania na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi i problemami uzależnień.

Tabela 14. Organizacje pozarządowe działające na terenie powiatu zgierskiego.

L.p.	Nazwa organizacji	Adres	Cele
1.	Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Zgierzu	ul. Chełmska 42/42 a, 95-100 Zgierz	Celem Stowarzyszenia jest działanie na rzecz wyrównywania szans osób z niepełnosprawnością intelektualną, tworzenia warunków przestrzegania wobec nich praw człowieka, prowadzenia ich ku aktywnemu uczestnictwu w życiu społecznym, działanie na rzecz ochrony ich zdrowia oraz wspieranie ich rodzin.
2.	Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Aleksandrowie Łódzkim	ul. 1-go Maja 43/47, 95-070 Aleksandrów Łódzki	Celem Stowarzyszenia jest działanie na rzecz wyrównywania szans osób z niepełnosprawnością intelektualną, tworzenie warunków przestrzegania wobec nich praw człowieka, prowadzenie ich ku aktywnemu uczestnictwu w życiu społecznym oraz wspieranie ich rodzin.
3.	Polskie Stowarzyszenie Ludzi Cierpiących na Padaczkę – Oddział Łódzki	ul. T. Kościuszki 31, 95 – 035 Ozorków	Celem Stowarzyszenia jest udzielanie pomocy w różnych formach ludziom cierpiącym na padaczkę i ich rodzinom we wszystkich sprawach życia publicznego, w celu ich społecznej integracji, rehabilitacji, ochrony interesów zawodowych, ekonomicznych i społecznych, przeciwdziałania ich dyskryminacji, przestrzegania wobec nich praw człowieka, inicjowania i organizowania samopomocy wzajemnej w dążeniu do normalnego funkcjonowania w społeczeństwie oraz zapewnienia im opieki i ochrony prawnej.
4.	Fundacja Osób Społecznie Aktywnych F.O.S.A. z siedzibą w Rąbieniu	Rąbień AB 59, 95-070 Aleksandrów Łódzki	Fundacja F.O.S.A. powołana została w celu prowadzenia wszechstronnej działalności w zakresie pomocy osobom z niepełnosprawnością oraz działań charytatywnych, udzielania pomocy osobom uzależnionym i osobom z ich otoczenia, udzielania

			pomocy osobom znajdującym się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej i materialnej.
5.	Towarzystwo Przyjaciół Niepełnosprawnych z siedzibą w Łodzi	ul. ks. Stanisława Staszica 1/3, 91-746 Łódź	Celem TPN jest m.in. udzielanie bezinteresownej pomocy w szczególności osobom cierpiącym na zaburzenia psychiczne, w sprawach dotyczących poprawy warunków socjalnych, ich sytuacji materialnej i adaptacji w społeczeństwie ludzi zdrowych. Aktywizowanie społeczeństwa na rzecz osób z niepełnosprawnością, a zwłaszcza na rzecz osób z przewlekłymi zaburzeniami psychicznymi i rozwijanie samopomocowego ruchu osób z niepełnosprawnością i ich rodzin. Podejmowanie i rozwijanie indywidualnych i zorganizowanych form pomocy dla osób z przewlekłymi zaburzeniami psychicznymi.
6.	Stowarzyszenie „Bo Jesteś Jeszcze Ty”	ul. Długa 29 A, 95-100 Zgierz	Celem Organizacji jest m.in. skupienie uwagi społeczności lokalnej na idei spraw publicznych, zwłaszcza na rozwoju i promocji placówek kształcenia specjalnego regionu oraz idei sprawiedliwości naprawczej i mediacji, niesienie pomocy, w tym materialnej, każdej osobie i rodzinie będącej w kryzysie, poszukującej wsparcia, ochronę i wspieranie dzieci, młodzieży i osób dorosłych, znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej związanej w szczególności z niepełnosprawnością, zagrożeniem marginalizacją społeczną, czy też poszkodowaniem w wypadkach losowych lub komunikacyjnych, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, marginalizacji, dyskryminacji oraz przemocy, przestępczości i uzależnieniom.
7.	Stowarzyszenie na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi „Niezapominajka” w Głownie	ul. Łowicka 74, 95-015 Głowno	Celem Stowarzyszenia jest wspieranie osób z zaburzeniami psychicznymi oraz ich opiekunów, reprezentowanie interesów środowiska osób z zaburzeniami psychicznymi, tworzenie możliwości poprawy warunków życiowych osób z zaburzeniami psychicznymi poprzez oddziaływania zmierzające do zwiększenia ich samodzielności życiowej, zwiększenie uczestnictwa osób z zaburzeniami psychicznymi w życiu społecznym i kulturalnym, wyzwalanie inicjatyw służących wszechstronnej aktywizacji osób z zaburzeniami psychicznymi, kształtowanie właściwych postaw wobec osób z zaburzeniami psychicznymi w środowisku lokalnym, przeciwdziałanie izolacji wynikającej z niekorzystnych układów rodzinnych i środowiskowych.
8.	Stowarzyszenie Abstynentów Klubu „STOP”	ul. 3-go Maja 69 A, 95-100 Zgierz	Organizacja STOP ma na celu propagowanie i utrwalanie postaw abstynenckich na każdym froncie swojego działania oraz doprowadzenie członków klubu do stałej abstynencji, uczenie kultury życia bez uzależnień od substancji i behawioralnych, niesienie wszechstronnej pomocy w kształceniu własnego rozwoju i odzyskanie właściwej postawy w najbliższym otoczeniu -rodzinie, zakładzie pracy, środowisku, pomoc w rozwiązywaniu konfliktów i trudnych problemów życiowych, samokształcenie indywidualne i grupowe w zakresie norm moralno - etycznych ze szczególnym uwzględnieniem istoty choroby

			uzależnienia, wspieranie rodzin w kryzysie, w szczególności ofiar i sprawców przemocy oraz osób przeżywających kryzys emocjonalny i udzielanie pomocy osobom spoza klubu w kwestii podjęcia terapii uzależnień
9.	Stowarzyszenie „Pomoc Rodzinie”	ul. M. Kopernika 26a, 95-015 Głowno	Stowarzyszenie poprzez swoją działalność zajmuje się gromadzeniem środków finansowych dla wspomagania rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, a także organizowaniem materialnych i niematerialnych form pomocy dla najuboższych. Ponadto celem Stowarzyszenia jest: przeciwdziałanie różnorodnym przejawom patologii społecznych, doradztwo i pomoc organizacyjno-ekonomiczną oraz szkolenie członków i innych podmiotów zainteresowanych działalnością stowarzyszenia, opieka nad dziećmi i młodzieżą z rodzin wymagających pomocy, działalność na rzecz osób niepełnosprawnych, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży, powoływanie i tworzenie niepublicznych szkół i ośrodków edukacyjno-terapeutycznych dla osób z niepełnosprawnością.
10.	Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych i Ich Rodzin „INNA BAJKA”	ul. Franciszkańska 14/16, 95-070 Aleksandrów Łódzki	Celem Stowarzyszenia jest tworzenie warunków do organizowania działań wspierających wszechstronny rozwój osób niepełnosprawnych, wspomaganie procesu rehabilitacji, usprawnianie zaburzonych funkcji organizmu osób niepełnosprawnych, aktywizacja osób niepełnosprawnych w życiu społecznym oraz zawodowym, propagowanie w społeczeństwie celów, dążeń i problemów osób niepełnosprawnych, rozpowszechnianie idei równych szans, kształtowanie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych w społeczeństwie, pomoc w integracji osób niepełnosprawnych w środowisku i społeczności lokalnej podnoszenie umiejętności pracy z osobami niepełnosprawnymi, w tym udzielania pomocy w procesie ich rehabilitacji, spieranie rodziców i opiekunów prawnych w procesie opieki i wychowania dzieci i młodzieży z różnym stopniem upośledzenia fizycznego i umysłowego.
11.	Stowarzyszenie Przyjaciół Szkoły i Osób Niepełnosprawnych Umysłowo „Przyjaciele Jedyńki”	ul. T. Kościuszki 27, 95-035 Ozorków.	Celem Stowarzyszenia jest prowadzenie działalności opiekuńczej, edukacyjnej, wychowawczej, rewalidacyjnej i kulturalnej w zakresie inicjowania i realizacji programowych zadań na rzecz dzieci i młodzieży, wdrażanie dorosłych osób z niepeł. intelektualną do samodzielnego funkcjonowania oraz wspieranie ich rodzin.
12.	Fundacja „Lawendowy Anioł”	ul. T. Kościuszki 31, 95-035 Ozorków	Fundacja Lawendowy Anioł powstała przy Oddziale Łódzkim Polskiego Stowarzyszenia Ludzi Cierpiących na Padaczkę z siedzibą w Ozorkowie. Głównym jej celem jest pomoc młodzieży i osobom niepełnosprawnym. FLA ukierunkowana jest na szukanie talentów artystycznych i ich pielęgnowanie oraz na wyrównywanie szans młodzieży z niepełnosprawnością do dalszego rozwoju oraz dostępu do różnorodnych technik nauki, komunikacji jak i technologii.

13.	Abstynencki Klub Samopomocy „Raj”	ul. M. Skłodowskiej –Curie 1, 95-070 Aleksandrów Łódzki	Celem działania klubu jest pomoc w utrzymaniu abstynencji jego członków i kształtowanie właściwych postaw w środowisku społecznym.
14.	Stowarzyszenie Społeczno-Edukacyjne „Jesteśmy” Oddział w Ozorkowie	ul. Kard. Stefana Wyszyńskiego 4, 95-035 Ozorków	Celem Stowarzyszenia jest obrona podstawowych praw człowieka do rozwoju i godnego życia, wspieranie osób potrzebujących: niepełnosprawnych, ubogich, niedostosowanych do otaczających warunków życia oraz ich rodzin w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych. Promocja ekologii i ochrony środowiska jako niezbędnych warunków do właściwego rozwoju i godnego życia człowieka. Przeciwdziałanie nałogom i patologii społecznej wśród młodzieży. Popularyzacja sportu, rekreacji, rehabilitacji ruchowej, turystyki, mających wpływ na doskonalenie sprawności fizycznej, psychofizycznej ale i osobowości dzieci, młodzieży i dorosłych. Pozyskiwanie środków na rzecz realizacji celów Stowarzyszenia.

Jednym z ciekawszych przedsięwzięć realizowanych na terenie miasta Zgierza, a wspomagającym aktywność osób z niepełnosprawnością intelektualną, było prowadzenie przez Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Zgierzu CAFE& BISTRO w Mieście Tkaczy. Projekt wspierał zatrudnienie osób z niepełnosprawnością i współfinansowany ze środków Gminy Miasta Zgierz w ramach zadania "Miasto Tkaczy jako forma aktywizacji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem kulturalnym".

11. POWIATOWY URZĄD PRACY W ZGIERZU

Powiatowy Urząd Pracy w Zgierzu (PUP) odgrywa ważną rolę w aktywizacji zawodowej osób z zaburzeniami psychicznymi i innymi dysfunkcjami społecznymi. Poniżej przedstawia się raport sytuacji osób z niepełnosprawnością -mieszkańców powiatu zgierskiego przygotowany przez Zespół Powiatowego Urzędu Pracy w Zgierzu. PUP realizuje zadania w zakresie rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych, w tym ze schorzeniami o podłożu psychicznym. Osoby z zaburzeniami psychicznymi bez dodatkowego wsparcia ze strony instytucji i stowarzyszeń realizujących działania pomocowe mają ograniczone szanse na aktywne życie zawodowe. Z powodu swojego schorzenia borykają się z trudnościami, które wpływają na funkcjonowanie na rynku pracy. Z powodu swoich dysfunkcji osoby te pozostają w pewnym sensie na marginesie społecznego i zawodowego życia. Dlatego też aktywizacja zawodowa i społeczna tej grupy osób stanowi trudne wyzwanie dla Urzędu Pracy, jak i dla samych zainteresowanych.

Powiatowy Urząd Pracy w Zgierzu realizując usługi i instrumenty rynku pracy przywiązuje dużą wagę do wsparcia zarówno osób z niepełnosprawnością w powrocie do aktywności zawodowej, jak i pracodawców w zatrudnianiu tej kategorii osób bezrobotnych i poszukujących pracy. Nadrzędnym celem jest przede wszystkim umożliwienie podjęcia zatrudnienia osobom z niepełnosprawnością na otwartym rynku pracy, gdyż pozwala im to na samodzielne utrzymanie się, ułatwia kontakty społeczne i wyjście poza obszar wykluczenia społecznego. W zakresie wsparcia aktywności zawodowej osób z niepełnosprawnością istnieje system ulg, zwolnień i dopłat finansowanych ze środków publicznych. Katalog instrumentów wspierających zawarty jest w Ustawie z dnia 27 sierpnia 1999 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji

zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Pracodawcy mają możliwość skorzystania m.in. z dofinansowania do wynagrodzeń osób z niepełnosprawnością, zwrotu kosztów przystosowania tworzonych lub istniejących stanowisk pracy do potrzeb osób z niepełnosprawnością, zwrotu kosztów wyposażenia stanowiska pracy, refundacji kosztów szkolenia pracowników z niepełnosprawnością. Bezrobotni mogą uzyskać pomoc zarówno w zakresie zmiany zawodu, doskonalenia zawodowego czy przyuczenia do zawodu, jak i odbycia stażu u pracodawcy. Urząd Pracy oferuje również dotacje dla osób zamierzających rozpocząć działalność gospodarczą, rolniczą albo w formie spółdzielni socjalnej. Poszczególne formy pomocy finansowane są z Funduszu Pracy, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych PFRON. Finansowanie udziału w instrumentach rynku pracy przez osoby z niepełnosprawnością poszukujące pracy odbywać się może tylko ze środków PFRON. Podstawowe źródło finansowania aktywizacji zawodowej bezrobotnych w omawianym okresie stanowiły środki Funduszu Pracy ustalone w ramach algorytmu oraz środki Europejskiego Funduszu Społecznego Plus pozyskane w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Łódzkiego 2021-2027 na realizację projektu „Aktywizacja osób pozostających bez pracy w powiecie zgierskim”.

Osoby chorujące psychicznie najczęściej spotykają się z lękiem i uprzedzeniami ze strony otoczenia. Wiąże się to ze zbyt małą znajomością problemu chorób psychicznych w społeczeństwie, dającą w efekcie pogłębiającą się izolację społeczną, utrudniającą funkcjonowanie w życiu codziennym i utrudniającą dostęp do zatrudnienia. Brak akceptacji ze strony społeczeństwa zniechęca ludzi chorych do szukania pomocy z obawy przed odrzuceniem, co jeszcze bardziej zwiększa ich cierpienia osobiste.

Rozpoczynając proces aktywizacji zawodowej osób chorujących psychicznie, należy zdawać sobie sprawę z barier napotykaných zarówno ze strony pracodawców, jak i samych osób chorych psychicznie. To przede wszystkim brak zrozumienia wynikający z braku wiedzy na temat chorób psychicznych, niepewność co do kompetencji i odpowiedzialności tego rodzaju pracownika. Wszystkie działania prowadzone przez PUP mają na celu przywrócenie osobom z niepełnosprawnością poczucia własnej wartości i sensu pracy. Głównym bowiem problemem jest brak pewności siebie i wiary we własne możliwości, a nie, jakby się często mogło wydawać, brak umiejętności. Istotną rolę odgrywa tutaj poradnictwo zawodowe, które stanowi ważny element całego procesu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnością. Doradca zawodowy pomaga klientowi w osiągnięciu lepszego zrozumienia siebie samego w odniesieniu do środowiska pracy, aby umożliwić mu realny wybór lub zmianę zatrudnienia lub też osiągnięcia właściwego przystosowania zawodowego.

Pracownicy PUP na bieżąco pozyskiwali oferty pracy przeznaczone dla osób z orzeczoną stopniem niepełnosprawności oraz organizowali giełdy pracy, podczas których pracodawcy oferowali zatrudnienie dla osób z niepełnosprawnością. Osoby z zaburzeniami psychicznymi dzięki informacjom pozyskanym z Urzędu miały możliwość uczestnictwa w różnego rodzaju inicjatywach, takich jak: Targi Pracy dla osób z niepełnosprawnościami, zorganizowane w Łodzi przez Fundację Aktywizacja i Zakład Ubezpieczeń Społecznych, zaś osoby zainteresowane samozatrudnieniem w seminarium „Własna firma krok po kroku”, realizowanym przez Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Łodzi.

Powiatowy Urząd Pracy w Zgierzu od wielu lat ściśle współpracuje z organizacjami i stowarzyszeniami wspierającymi osoby z niepełnosprawnością, takimi jak: Polskie Stowarzyszenie

Na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Zgierzu, Polskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Aleksandrowie Łódzkim, Polskie Stowarzyszenie Ludzi Cierpiących na Padaczkę - Oddział Łódzki, Fundacja Osób Społecznie Aktywnych F.O.S.A., Towarzystwo Przyjaciół Niepełnosprawnych, Polski Związek Głuchych Oddział w Łodzi.

We współpracy z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych PUP rozpowszechnił informacje i zachęcał wszystkie osoby z niepełnosprawnością do udziału w projekcie „Powrót do zdrowia powrót do pracy” w którym niezbędna rehabilitacja i szeroka gama kursów zawodowych pomagały w powrocie do aktywności zawodowej. Osoby te miały dodatkowo możliwość skorzystania z kompleksowego i zindywidualizowanego wsparcia w poszukiwaniu zatrudnienia w ramach darmowych projektów realizowanych przez Fundację Aktywizacja oddział w Łodzi. Zawarte było także porozumienie o współpracy na rzecz rozwoju ekonomii społecznej w województwie łódzkim ze Stowarzyszeniem Wsparcie Społeczne „Ja-Ty-My”. Miało ono na celu zwiększenie aktywności osób oddalonych od rynku pracy oraz zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, w tym także osób z niepełnosprawnością.

W 2024 roku przeprowadzono cykl spotkań dla osób długotrwale bezrobotnych, spośród których część stanowiły osoby z niepełnosprawnością, wymagające zindywidualizowanego podejścia. Na początek w ramach współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu, odbyły się 3 spotkania z psychologiem. Uczestnicy mogli skorzystać z profesjonalnego wsparcia i podzielić się swoimi obawami związanymi z powrotem do aktywności zawodowej. Była to okazja do udzielenia pomocy w zakresie radzenia sobie z codziennymi problemami, motywacji do działania i zmiany obecnej sytuacji zawodowej. W dalszej kolejności grupy bezrobotnych uczestniczyły w spotkaniach z przedstawicielem HR z dużej firmy działającej na terenie powiatu zgierskiego. Omówiono problemy uniemożliwiające tym osobom powrót na rynek pracy.

Według stanu na koniec grudnia 2024 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Zgierzu liczba zarejestrowanych osób z **niepełnosprawnością** wynosiła **256** osób, w tym **215** osób bezrobotnych oraz **41** osób poszukujących pracy. Wśród ogółu osób z **niepełnosprawnością** grupę **34** osób stanowią osoby **z chorobami psychicznymi**.

Tabela 15 – Dane dotyczące ewidencji osób niepełnosprawnych Powiatowego Urzędu Pracy w Zgierzu za rok 2024.

Liczba osób niepełnosprawnych na koniec grudnia 2024 r.	Osoby bezrobotne		Osoby poszukujące pracy		Razem	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
Ogółem, w tym	215	82	41	14	256	96
<i>ze schorzeniami psychicznymi</i>	26	13	8	3	34	16

W grupie niepełnosprawnych bezrobotnych ze schorzeniami psychicznymi 15 osób posiadało lekki stopień niepełnosprawności zaś 11 osób stopień umiarkowany. Niepełnosprawni poszukujący pracy to przede wszystkim osoby z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności – 7 osób oraz 1 osoba ze znacznym stopniem niepełnosprawności.

Tabela 16 – Zarejestrowani niepełnosprawni z podziałem na stopień niepełnosprawności – stan na koniec 2024 roku.

Wyszczególnienie	Stopień niepełnosprawności	Liczba osób ogółem	w tym z <u>chorobami psychicznymi</u>
Niepełnosprawni bezrobotni	znaczny	0	0
	umiarkowany	71	11
	lekki	144	15
Niepełnosprawni poszukujący pracy	znaczny	7	1
	umiarkowany	25	7
	lekki	9	0

Biorąc pod uwagę schorzenia zarejestrowanych niepełnosprawnych obserwujemy, iż tak jak w latach ubiegłych największą grupę stanowiły osoby z upośledzeniem narządu ruchu - 67 osób zaś osoby z chorobami psychicznymi – 34 osoby - były pod względem wielkości kolejną tj. drugą dużą grupą wśród wszystkich niepełnosprawnych.

Tabela 17 Zarejestrowani niepełnosprawni z podziałem na rodzaj schorzenia – stan na koniec 2024 roku.

Wyszczególnienie	Niepełnosprawni bezrobotni i poszukujący	
	Stan na 31.12.2024 r.	Udział %
Upośledzenie umysłowe	11	4,3
Choroby psychiczne	34	13,3
Zaburzenie głosu, mowy i choroby słuchu	30	11,7
Całościowe zaburzenia rozwojowe	2	0,8
Choroby narządu wzroku	25	9,8
Upośledzenia narządu ruchu	67	26,2
Epilepsja	12	4,7
Choroby układu oddechowego i układu krążenia	8	3,1
Choroby układu pokarmowego	5	1,9
Choroby układu moczowo-płciowego	5	1,9
Choroby neurologiczne	23	9,0
Inne	25	9,8
Nieustalony	9	3,5
Razem:	256	100

Wg stanu na koniec 2024 roku wszystkie zarejestrowane osoby niepełnosprawne z chorobami psychicznymi /ogółem 34 osoby /w tym 16 kobiet/, z tego 26 osób bezrobotnych i 8 osób poszukujących pracy stanowiły 13,3% ogółu osób tej kategorii, a ich udział w odniesieniu do roku ubiegłego zwiększył się o 1 punkt procentowy. W omawianym okresie do ewidencji osób niepełnosprawnych włączonych zostało 310 osób niepełnosprawnych /277 osób bezrobotnych oraz 33 osoby poszukujące pracy/. Napływ do bezrobocia osób niepełnosprawnych z chorobami psychicznymi ogółem to 63 osoby, w tym 27 kobiet. Wśród rejestrujących się z omawianym schorzeniem, 49 osób to osoby bezrobotne, natomiast 14 osób to poszukujące pracy.

W omawianym roku 2024 wyłączono z ewidencji 371 osób niepełnosprawnych, /331 bezrobotnych oraz 40 poszukujących pracy/, w tym z tytułu podjęcia pracy 127 osób – /118 osób bezrobotnych i 9 osób poszukujących pracy. Osoby z chorobami psychicznymi wyłączone z ewidencji osób niepełnosprawnych to ogółem 68 osób /36 kobiet/, z tego 54 osoby bezrobotne i 14 osób poszukujący pracy. W przypadku osób z chorobami psychicznymi podjęcia pracy były przyczyną wyłączenia ogółem 20 osób, w tym do pracy subsydiowanej 8 osób, (1 osoba bezrobotna i 4 osoby poszukujące pracy podjęły zatrudnienie na miejscach pracy refundowanych ze środków PFRON, 2 osoby bezrobotne podjęły zatrudnienie w ramach refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy bezrobotnego oraz 1 osoba bezrobotna podjęła pracę w ramach prac interwencyjnych). Ponadto, w ramach aktywizacji zawodowej, 4 osoby niepełnosprawne z chorobami psychicznymi rozpoczęły prace społecznie użyteczne oraz 1 osoba rozpoczęła staż. W 2024 roku do Powiatowego Urzędu Pracy w Zgierzu zgłoszono 137 wolnych miejsc pracy skierowanych do wszystkich niepełnosprawnych, tj. 1,3% wszystkich wolnych miejsc pracy zgłoszonych do Urzędu. Najczęściej były to propozycje pracy dla sortowacza, kasjera-sprzedawcy, sprzątaczkę czy instruktora warsztatów artystycznych.

Tabela 18 – Działania skierowane do zarejestrowanych osób niepełnosprawnych w roku 2024.

Wyszczególnienie		Ogółem niepełnosprawni bezrobotni i poszukujący pracy	w tym <u>z chorobami psychicznymi</u>
Liczba osób niepełnosprawnych ubiegających się o zatrudnienie (napływ)		310	63
Liczba osób wyłączonych z ewidencji niepełnosprawnych (odpływ)		371	68
Liczba osób niepełnosprawnych, które podjęły zatrudnienie , w tym:		127	20
pracę subsydiowaną		27	8
z tego	<i>liczba osób niepełnosprawnych, które uzyskały dotację na rozpoczęcie własnej działalności</i>	5	0
	<i>liczba nowo utworzonych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych</i>	18	7
	<i>liczba osób, które rozpoczęły pracę interwencyjne</i>	3	1
	<i>liczba osób, które rozpoczęły prace w ramach robót publicznych</i>	1	0
Liczba osób niepełnosprawnych objętych aktywizacją zawodową		23	5
z tego	<i>liczba osób, które rozpoczęły prace społecznie-użyteczne</i>	17	4
	<i>liczba osób, które rozpoczęły staż zawodowy</i>	5	1
	<i>liczba osób, które rozpoczęły szkolenie</i>	1	0
Liczba pozyskanych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych		137	137

Wnioski:

1. **Stan ogółu** zarejestrowanych osób niepełnosprawnych z chorobami psychicznymi w końcu 2024 roku (*ogółem 34 osoby*) w odniesieniu do roku 2023 (*ogółem 39 osób*), zmniejszył się o 5 osób.
2. **Udział** osób niepełnosprawnych z chorobami psychicznymi w liczbie ogółem, zwiększył się w odniesieniu do roku ubiegłego o 1 punkt procentowy.
3. Tak jak przed rokiem, wg stanu na koniec grudnia 2024 roku, zarejestrowani niepełnosprawni bezrobotni, w tym ze schorzeniami psychicznymi najczęściej posiadali lekki **stopień niepełnosprawności**, zaś poszukujący pracy – stopień umiarkowany.
4. **Podjęcia pracy** przez osoby niepełnosprawne, w tym przez osoby z chorobami psychicznymi, stanowiły 34,2% ogółu wyłączonych osób niepełnosprawnych (371 osób).
5. Wszystkimi formami **aktywizacji zawodowej** (w tym pracą subsydiowaną) zostało objętych 50 osób niepełnosprawnych, w tym 13 osób ze schorzeniami psychicznymi.
6. W 2024 roku do Powiatowego Urzędu Pracy w Zgierzu zgłoszono 137 **wolnych miejsc pracy** dla osób niepełnosprawnych tj. o 59 miejsc więcej niż w roku ubiegłym.

CZĘŚĆ VII. CELE GŁÓWNE I SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU

Podstawowym zadaniem niniejszego Programu jest to, aby ochrona zdrowia psychicznego stała się czynnikiem, który integruje wszystkie środowiska lokalne. Program Ochrony Zdrowia Psychicznego ma za zadanie podniesienie efektywności i organizacji obecnego systemu ochrony zdrowia psychicznego, a w szczególności wyrównanie dostępu do różnych form opieki psychiatrycznej i poszerzenie oferty pomocy niezbędnej do życia w środowisku rodzinnym i społecznym oraz kształtowanie wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych, w szczególności zrozumienia, tolerancji, życzliwości, a także przeciwdziałania ich dyskryminacji.

HARMONOGRAM ZADAŃ PROGRAMU OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO POWIATU ZGIERSKIEGO NA LATA 2025-2030

CEL GŁÓWNY: I. Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi, w tym osobom uzależnionym oraz doświadczającym kryzysu psychicznego, wszechstronnej i kompleksowej opieki i wsparcia adekwatnych do ich potrzeb			
CEL SZCZEGÓŁOWY: I.1. upowszechnienie zintegrowanego i kompleksowego modelu ochrony zdrowia psychicznego w oparciu o model opieki środowiskowej			
ZADANIE	Formy działań	Wskaźniki	Termin realizacji
I.1.1. Opracowanie lokalnego programu zwiększenia dostępności i zmniejszenia nierówności w dostępie do różnych form środowiskowej psychiatrycznej opieki zdrowotnej, w tym rozwoju CZP oraz placówek psychiatrycznej opieki zdrowotnej dla dzieci i młodzieży w powiecie lub gminie.	Stworzenie bazy danych, która zawierałaby wszystkie dostępne formy pomocy i wsparcia w zakresie zdrowia psychicznego.	Nie dotyczy.	2025-2030
Podmioty realizujące zadanie	Jednostki organizacyjne JST		
I.1.2. Utworzenie CZP zgodnie z zasadami organizacyjnymi zawartymi w rozdziale 5 NPOZP	Zadanie nie będzie realizowane z powodu braku środków finansowych. Jednakże zostaną podjęte badania pilotażowe dotyczące możliwości i warunków utworzenia CZP obejmującego swoim zasięgiem powiat zgierski.	Nie dotyczy.	2025-2030
CEL SZCZEGÓŁOWY: I.2. upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego			
ZADANIE	Formy działań	Wskaźniki	Termin realizacji
I.2.1. Aktualizacja poszerzenia, zróżnicowania i unowocześniania pomocy i oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w zakresie pomocy bytowej, mieszkaniowej, stacjonarnej, samopomocy środowiskowej.	Realizacja działań w ramach dostępnych projektów i programów w zakresie oparcia społecznego i samopomocy środowiskowej dla osób niepełnosprawnych, w tym z zaburzeniami psychicznymi.	Liczba zrealizowanych działań/liczba uczestników poszczególnych działań.	2025-2030

	Stąła poprawa warunków funkcjonowania mieszkańców domów pomocy społecznej, Wsparcie psychologa, warsztaty psychoedukacyjne, terapia zajęciowa, rehabilitacja, Dostosowywanie form pomocy i terapii do stanu psychicznego i potrzeb mieszkańców DPS, uczestników WTZ, ŚDS.		
Podmioty realizujące zadanie	Dom Pomocy Społecznej, Środowiskowe Domy Samopomocy, Warsztaty Terapii Zajęciowej, organizacje pozarządowe, PPP, PCPR, placówki oświatowe.		
I.2.2. Wspieranie finansowe projektów organizacji pozarządowych służących rozwojowi form oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi.	Ogłaszanie konkursów ofert na zadanie. Promowanie i zachęcanie organizacji pozarządowych do prowadzenia projektów partnerskich z instytucjami publicznymi. Wspieranie inicjatyw organizacji pozarządowych.	Liczba osób objęta wsparciem/ liczba organizacji, którym udzielono wsparcia.	2025-2030
Podmioty realizujące zadanie	Zarząd Powiatu Zgierskiego, JST.		
I.2.3. Zwiększenie udziału zagadnień pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi w działalności powiatowych centrów pomocy rodzinie	1. Realizacja zadań z zakresu rehabilitacji społecznej: - dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych, dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla osób niepełnosprawnych, - dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, technicznych oraz w komunikowaniu się, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych, - dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,	Liczba osób objętych wsparciem/ wysokość środków finansowych.	2025-2030

	- dofinansowanie w ramach pilotażowego programu „Aktywny samorząd” . - inne zadania finansowane ze środków PFRON. 2. Realizacja projektów unijnych skierowanych do osób niesamodzielnych. 3. Poradnictwo prawne, psychologiczne, socjalne – w ramach działania Punktu Interwencji Kryzysowej. 4. Współpraca PCPR z GOPS i MOPS na terenie powiatu zgierskiego.		
Podmioty realizujące zadanie	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu, organizacje pozarządowe w ramach współpracy.		
CEL SZCZEGÓŁOWY: I.3. Aktywizacja zawodowa i społeczna osób z zaburzeniami psychicznymi			
ZADANIE	Formy działań	Wskaźniki	Termin realizacji
I.3.1. Zwiększenie dostępności rehabilitacji zawodowej, organizacja poradnictwa zawodowego i szkoleń zawodowych dla osób niepełnosprawnych, w tym z zaburzeniami psychicznymi.	Realizacja: - poradnictwa zawodowego indywidualnego i grupowego, - szkoleń zawodowych, - robót publicznych, - prac interwencyjnych, - staży, - przyznawania jednorazowych środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz refundacji kosztów wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy.	Liczba osób objętych wsparciem.	2025-2030
Podmioty realizujące zadanie	Powiatowy Urząd Pracy		
I.3.2. Prowadzenie kampanii szkoleniowo - informacyjnej adresowanej do pracodawców promowanie zatrudnianie osób niepełnosprawnych, w tym z zaburzeniami psychicznymi.	Organizacja spotkań/konferencji tematycznych. Przygotowanie i rozpowszechnianie materiałów informacyjnych. Targi pracy i edukacji.	Liczba zorganizowanych spotkań/konferencji.	2025-2030
Podmioty realizujące zadanie	Powiatowy Urząd Pracy		

I.3.3. Zwiększenie udziału zatrudnienia osób z zaburzeniami psychicznymi w działalności powiatowych urzędów pracy.	Aktywne pośrednictwo pracy.	Liczba osób, które podjęły zatrudnienie w wyniku skierowania urzędu. Liczba osób, które podjęły zatrudnienie po zakończeniu udziału w podstawowych formach aktywizacji.	2025-2030
Podmioty realizujące zadanie	Powiatowy Urząd Pracy		
CEL SZCZEGÓŁOWY: I.4. Skoordynowanie dostępnych form opieki i pomocy			
ZADANIE	Formy działań	Wskaźniki	Termin realizacji
I.4.1. Powołanie lub kontynuacja działania lokalnego zespołu koordynującego realizację Programu; skład zespołu ustala się w sposób zapewniający właściwą reprezentację samorządu powiatu lub gminy, placówek realizujących zadania z zakresu ochrony zdrowia psychicznego, pozarządowych organizacji samopomocowych; zarząd powiatu zapewni działaniom zespołu niezbędną pomoc administracyjną.	Zespół koordynujący realizację Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Zgierskiego powołany uchwałą nr 52/179/24 Zarządu Powiatu Zgierskiego z dnia 14 listopada 2024 r.	Uchwała Zarządu Powiatu Zgierskiego	2024
Podmioty realizujące zadanie	Zarząd Powiatu Zgierskiego		
I.4.2. Opracowanie lub aktualizacja lokalnego programu ochrony zdrowia psychicznego, zawierającego szczegółowy plan zapewnienia mieszkańcom koordynowanych, medycznych i społecznych świadczeń.	Opracowanie Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego Powiatu Zgierskiego	Liczba programów.	2025
Podmioty realizujące zadanie	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu, następnie Zespół koordynujący.		
I.4.3. Realizacja, koordynowanie i monitorowanie lokalnego programu ochrony zdrowia psychicznego.	Koordynacja realizacji Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Zgierskiego na lata 2025 – 2030 przez Zespół koordynujący.	Liczba sprawozdań.	2025-2030
Podmioty realizujące zadanie	Zespół koordynujący		

I.4.4. Przygotowanie i udostępnianie mieszkańcom oraz samorządowi województwa, aktualizowanego corocznie przewodnika, informującego o lokalnie dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi.	Opracowanie przewodnika w formie elektronicznej lub papierowej oraz jego aktualizowanie.	Liczba wydanych przewodników.	2025-2030
Realizatorzy zadania	JST, Zespół koordynujący.		
CEL SZCZEGÓŁOWY: I.5. Udzielanie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego dzieciom, uczniom, rodzicom i nauczycielom			
ZADANIE	Formy działań	Wskaźniki	Termin realizacji
I.5.1. Zapewnienie wsparcia specjalistycznego dzieciom i uczniom, z uwzględnieniem ich zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych i rozwojowych, ich rodzinom oraz nauczycielom przez poradnię psychologiczno-pedagogiczne przy współpracy z podmiotami działającymi na rzecz wsparcia dzieci, uczniów, rodzin, nauczycieli.	Zgodnie z zakresem działania placówki.	Liczba udzielonego wsparcia/porad.	2025-2030
Podmioty realizujące zadanie	Placówki oświatowe, organizacje pozarządowe.		
I.5.2. Udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i uczniom, z uwzględnieniem ich zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych i rozwojowych, ich rodzinom oraz nauczycielom w jednostkach systemu oświaty.	Działania pedagogów i psychologów szkół, dla których organem prowadzącym jest Powiat Zgierski oraz pomoc psychologiczna i pedagogiczna, prowadzenie indywidualnych terapii. Działania profilaktyczne dotyczące przeciwdziałaniu uzależnieniom od alkoholu, narkotyków, papierosów itp. oraz ochrona zdrowia psychicznego. Rozpoznawanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych dziecka/ucznia oraz udzielanie	Liczba osób, które skorzystały z indywidualnej terapii. Liczba przeprowadzonych działań profilaktycznych. Liczba rozpoznanych indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych dziecka/ucznia. Liczba osób, którym udzielono pomocy psychologiczno-	2025-2030

	pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Zapewnienie szkoleń dla nauczycieli z zakresu pomocy psychologiczno -pedagogicznej w ramach doskonalenia zawodowego, zapewnienie dostępności.	pedagogicznej w trakcie bieżącej pracy z uczniem oraz przez zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów w trakcie obowiązkowych zajęć. Liczba osób, którym udzielono pomocy psychologiczno-pedagogicznej w formie warsztatów, porad, konsultacji i innych. Liczba przeszkolonych nauczycieli.	
Podmioty realizujące zadanie	Placówki oświatowe, organizacje pozarządowe.		

CZĘŚĆ VIII. Sprawozdawczość

Do realizacji, koordynacji oraz monitorowania Programu Uchwałą nr 52/179/24 Zarządu Powiatu Zgierskiego z dnia 14 listopada 2024 r. powołany został Lokalny Zespół Koordynujący realizację Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030. Sprawozdanie z realizacji Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Zgierskiego na lata 2025 – 2030 przygotowywane będzie co dwa lata i przedkładane Zarządowi Powiatu Zgierskiego nie później niż do 15 kwietnia następnego roku po okresie sprawozdawczym. Monitoring prowadzony będzie w oparciu o wskaźniki, które odnoszą się do celów szczegółowych. Ewaluacja prowadzona będzie zgodnie z najwyższymi standardami dotyczącymi oceny stopnia realizacji oraz oddziaływania założeń Programu.

PODSUMOWANIE

Cele i zadania „Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego Powiatu Zgierskiego na lata 2025-2030” są spójne i kompatybilne z Narodowym Programem Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023–2030. W programie wyznaczono do realizacji cele zmierzające do poszerzenia zakresu oferowanego wsparcia i podwyższenia jakości świadczonych usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi z terenu powiatu zgierskiego.

Program zakłada szereg działań kierowanych do wszystkich mieszkańców powiatu, których głównym celem będzie pogłębienie wiedzy o zdrowiu psychicznym oraz zapobieganie stygmatyzacji osób i rodzin osób z zaburzeniami psychicznymi. Stygmatyzacja należy do podstawowych przeszkód, które trzeba pokonać, jeśli ma się promować integrację społeczną, wzmacniać więzi społeczne oraz wpływać na poprawę zdrowia psychicznego.

Oczekiwane efekty działań:

1. Poprawa jakości życia: zmniejszenie liczby osób cierpiących na zaburzenia psychiczne poprzez lepszą prewencję, wczesne wykrywanie i skuteczne leczenie.
2. Zwiększenie świadomości: podniesienie poziomu wiedzy na temat zdrowia psychicznego w społeczeństwie, co przyczyni się do redukcji stygmatyzacji i dyskryminacji.
3. Lepsza koordynacja usług: efektywniejsze wykorzystanie zasobów poprzez skoordynowane działania różnych instytucji i organizacji zaangażowanych w ochronę zdrowia psychicznego.
4. Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi pomocy i opieki oraz takich form wsparcia, aby mogły one żyć we własnym środowisku społecznym, w sposób zapewniający jak najwyższą jakość życia oraz respektowanie osobowej godności.
5. Ogólny dostęp do aktualnych informacji o formach pomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
6. Podniesienie poziomu akceptacji osób z zaburzeniami psychicznymi przez ich rodziny i lokalne środowisko.
7. Nabycie umiejętności skutecznego rozwiązywania konfliktów bez przemocy przez dzieci i młodzież.

Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego stanowi kompleksową odpowiedź na wyzwania związane ze zdrowiem psychicznym i dąży do stworzenia zintegrowanego systemu wsparcia, który będzie skutecznie odpowiadać na potrzeby lokalnej społeczności.

UZASADNIENIE

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 107 ze zm.) Powiat wykonuje określone ustawami zadania publiczne o charakterze ponadgminnym w zakresie promocji i ochrony zdrowia. Natomiast zgodnie z art. 2 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2024 r. poz. 917) prowadzenie działań określonych w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego należy do zadań własnych samorządów województw, powiatów i gmin.

Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030 określa strategię działań mających na celu ograniczenie występowania zagrożeń dla zdrowia psychicznego, poprawę jakości życia osób z zaburzeniami psychicznymi i ich bliskich oraz zapewnienie dostępności do świadczeń opieki zdrowotnej.

Samorządy powiatów zobowiązane są do:

- upowszechniania zintegrowanego i kompleksowego modelu ochrony zdrowia psychicznego w oparciu o model opieki środowiskowej,
- upowszechniania zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego,
- aktywizacji zawodowej i społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi,
- skoordynowania dostępnych form opieki i pomocy,
- udzielania wsparcia psychologiczno-pedagogicznego dzieciom, uczniom, rodzicom i nauczycielom.

Program ma charakter otwarty, z możliwością jego dostosowywania do aktualnych uwarunkowań, a jego realizacja zależeć będzie od poziomu finansowania z budżetów: samorządu powiatowego, Ministerstwa Zdrowia, Narodowego Funduszu Zdrowia oraz możliwości pozyskiwania środków z Unii Europejskiej i innych źródeł. Monitorowanie efektywności i skuteczności działań Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego Powiatu Zgierskiego na lata 2025-2030 będzie odbywało się poprzez ścisłą współpracę z podmiotami realizującymi Program.

Program został przygotowany przez Lokalny Zespół Koordynujący realizację Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030 powołany Uchwałą nr 52/179/24 Zarządu Powiatu Zgierskiego z dnia 14 listopada 2024 roku.

Wobec powyższego podjęcie niniejszej uchwały jest uzasadnione.